LAISVĖS KOVOS METAI

DARBININKAS

LIII NR. 47 | SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. | PENKTADIENIS - FRIDAY, BIRŽELIS - JUNE 28, 1968 | 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221 | 10 CENTŲ

Pavergtos Europos solidarumas su Baltijos valstybėm

Pavergtos Europos Seimo specialus posėdis Baltijos valstybių sukakčiai kreipėsi į Jungt. Tautas ir pavergtuosius žmones

Pavergtų Europos Tautų Seimas birželio 26 pilnaties posėdį specialiai skyrė savo narių — Estijos, Latvijos ir Lietuvos — nepriklausomybės 50 metų atkūrimo šventei.

Po prel. **J. Balkūno** invokacijos ir seimo pirmininko dr. **George M. Dimitrov** (Bulgarija) atidaromos kalbos, po svečio **Christopher Emmet** (Pavergtos Europos draugų amerikiečių vardu) ilgesnės kalbos ir po **Leonard Vahter** (Estija), **Alfreds Berzins** (Latvija), **Vaclovo Sidzikausko** (Lietuva) pareiškimų vieningai buvo priimta **Stefan Korbonski** (Lenkija) pasiūlyta ir dr. **Jozef Letterich** (Čekoslovakija) bei prof. **Augustin Popa** (Rumunija) paremta rezoliucija, skirta pasiųsti J. Tautom.

★

Rezoliucijoj sakoma: Pavergtų Europos Tautų Seimas ...

Minėdamas, kad prieš penkiasdešimt metų, 1918, lietuvių, estų ir latvių tautos, vykdydamos sau priklausančią apsisprendimo teisę, paskelbė nepriklausomų Lietuvos, Estijos ir Latvijos respublikų įsteigimą;

Minėdamas toliau, kad Baltijos valstybių nepriklausomybės laikotarpis pasižymėjo greita politine konsolidacija, karo bei svetimų valdymo žymių bei trūkumų pašalinimu; (pasižymėjo) milžiniška ūkine bei kultūrine pažanga ir vaisingu baltiečių bei tarptautiniu bendradarbiavimu;

Konstatuodamas, kad Baltijos valstybių okupacija, įvykdyta Sovietų Sąjungos raudonosios armijos, susimokius su nacių Vokietija, jų aneksija bei sovietizacija buvo aktas agresijos — nelegalios pagal tarptautinę teisę;

Žavėdamasis estų, latvių ir lietuvių nepalenkiama valia atgauti savo valstybines nepriklausomybes ir atstatyti Baltijos valstybių piliečiam žmogaus teisių bei pagrindinių laisvių vykdymą, —

n u t a r i a —

Pareikšti savo visišką solidarumą su Estijos, Latvijos ir Lietuvos žmonėm jų pastangose išsilaisvinti iš USSR vergijos:

Remti susijungimą laisvėje Europos, kurioje Baltijos valstybės yra integrali dalis,

Kreiptis į pasaulio laisvąsias Vyriausybes ir tautas, kad suvoktų didžiąją neteisybę, padarytą Baltijos valstybėm, ir paremtų pastangas jų laisvei atstatyti,

Pasiųsti solidarumo ir vilties pareiškimą Baltijos valstybių žmonėm, o taip pat įtikinimą, kad sovietinė tironija negali patverti ir nepatvers.

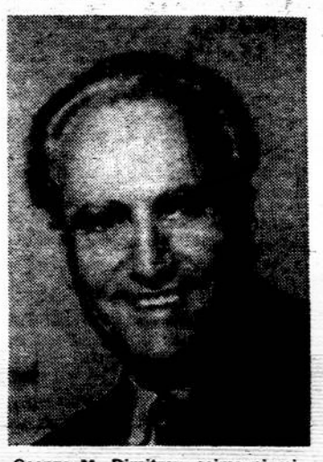

George M. Dimitrov, seimo pirmininkas

— **Atstovas Edward J. Derwinski** (R.-Ill.) birželio 13 JAV Atstovų Rūmuose priminė, kad šiom dienom sueina jau 28 metai, kaip Sovietų Sąjunga jėga užėmė Baltijos valstybes, kad ta neteisė ligšiol neatitaisyta, ir tikino, kad Jungtinėm Valstybėm nedera likti dėl tos padėties abejingom.

Panašius pareiškimus Atstovų Rūmuose tą pačią dieną padarė ir atstovai **Frank Annunzio** (D-Ill.), **James J. Howard** (D.-N.J.), **Cornelio E. Galagher** (D.-N.J.). (Elta)

Stefan Korbonski, rezoliucijos pranešėjas

Kanada ir Baltijos nepriklausomybės

— Kanada palaiko savo atsisakymą pripažinti Latvijos ir kitų Baltijos valstybių inkorporavimo į Sovietų Sąjungą teisėtumą ir pripažįsta Baltijos tautų apsisprendimo teisę.

Taip gegužės 3 parašė naujasis Kanados užsienių reikalų valstybės sekretorius M. Sharp Newfoundlande gyvenančiam latviui verslininkui A. Jėkstei.

Toks Kanados nusistatymas buvo seniai žinomas iš jos vyriausybių, kad ir besikeičiančių, atitinkamų veiksmų ir laikysenos. Tik įsakmiai parašyto tokio pareiškimo tuo reikalu suinteresuotieji neturėjo. Tas dalykas itin parūpo po pastarojo vyriausybės pasikeitimo, padvelkusio "naujais vėjais". Tad A. Jėkstė ir pasiryžo pasiklausti apie tai naująjį užs. reikalų valst. sekretorių. Laišką perdavė parlamento narys Charles E. Granger, ir sekretorius atsiliepė čia pateikiamuoju pareiškimu.

Toliau laiške pridurta:

— Tuo pačiu metu esu įsitikinęs, jog jūs suprasite, kad apsisprendimo teisė turi būti atstatyta taikiomis priemonėmis, ir tai neišvengiamai turės būti lėtas vyksmas. (Elta)

ŽYDAI Lenkijoje ir Čekoslovakijoje

Lenkai teberašo apie žydų rolę Lenkijoje. Kom. partijos švietimo skyriaus vadovas partijos spaudoje paskelbė, kad žydų prieš karą Lenkijoje buvo 9 proc., o komunistų partijoje jų buvo 22-26 proc. Per karą jie pabėgo į Rusiją. Kai grįžo, negalėjo prisitaikyti prie komunizmo naujų formų.

AMERIKOS ŽYDAI ir žydai iš Rusijos

Maskvos vyr. rabino Yehuba Leib Levin pranešimas Hunter kolegijoje baigėsi su skandalu. Kai 74 metų rabinas pasakojo, kad Sovietuose nesą antisemitizmo ir visos mažumos gerai traktuojamos, pranešimas buvo nutrauktas šauksmais "melagis". N. Y. Times pasmerkė triukšmadarius, primindamas, kad Sovietai padarę didelę nuolaidą, jeigu rabinui iš viso leido atvažiuoti. Kitaip atsiliepė žydų didžiausios kongregacijos dvasinis vadas Julius Mark. Birželio 22 jis reiškė svečiui iš Maskvos užuojautą, kad "jis paprasčiausiai nėra laisvas žmogus ir jo buvimas mūsų tarpe turi būti ignoruojamas". Jis tesąs tik "savo sovietinių viešpačių" aidas.

— **Popiežius Paulius** birželio 26 skelbė, kad kasinėjimuose po šv. Petro bazilika rasti kaulai, kurie greičiausiai esą pirmojo popiežiaus apaštalo Petro.

Ar darys ką Nato dėl Berlyno?

Nato 14 ministerių birželio 25 paskelbė atsišaukimą laikytis prieš komunistų pasikėsinimą į Berlyną ir Viduržemio jūrą. Tačiau tame pat rašte kvietė Sovietus derėtis dėl kariuomenių sumažinimo Europoje.

N. Y. Times vertino, kad nei Nato, nei Amerika, nei Vokietija į tuos suvaržymus dėl Berlyno iš tikrųjų nereaguos. O Nato siūlymą dėrėtis dėl kariuomenių sumažinimo laiko nerealiu dalyku, kada rytų Vokietija spaudimą didina.

Nixonas birželio 26 kritikavo LBJ vengimą aiškiai pasisakyti dėl Berlyno — aiškumo stoka stumia į naują krizę. O Ansel Mowrer (D. Column birželio 26) vertino, kad vokiečiai skeptiškai žiūri į W. Rostowo žodžius, jog padėtis "negali būti toleruojama". Amerika dėl tiltų su Sovietais nieko nedarys Berlyno reikalu. O, Mowrer samprotavimu, galėtų Sovietus paspausti kontrapriemonėm — tegul Nato narys Turkija užblokuotų Dardanelus Sovietų laivynui stiprėti Viduržemio jūroje; tegul Danija ir Norvegija užblokuotų Skagerraką Sovietų prekybai iš Baltijos išeiti į Šiaurės jūrą.

Dėl vyriausiojo teisėjo skyrimo

Earl Warreno pasitraukimas ir jo vietoje Abe Fortas skyrimas susilaukė kritikos. Priekaištas — kam nepaliko naujo pirmininko skirti naujam prezidentui. D. Lawrence (D. Columnn birželio 26) rašo, kad per 58 savo stebėjimo metus jis mato, kaip nuo F. D. Roosevelto laikų į vyriausią teismą buvo skiriami toki, kurie remtų vyriausybės politiką. Eisenhoweris skyrė Warreną, nes jo patarėjai politiškai buvo apsukresni nei jis pats. O Johnsono dabar skubėjimas, nelaukiant lapkričio tautos pasisakymo, esąs "politinės manipuliacijos simbolis". Esą tauta nustumiama nuo įtakos vyriausiąjį teisėją parenkant.

Christopher Emmet, Pavergtų tautų draugų amerikiečių pirmininkas

DE GAULLE Prancūzijoje ir Amerikoje

Prancūzijos min. pirm. Pompidou paskelbė atsišaukimą jaustis 'mobilizacijos padėtyje' antrą rinkimų dieną. "Nekomunistinės kairės" vadas Mitterrand ir komunistų atstovas Ballanger birželio 26 pripažino savo pralaimėjimą ir galimą de gaullistų persvarą naujame parlamente.

U. S. News ... informacija, prezidentas LBJ anksčiau ignoravęs de Gaulle, savo nuomonę keičias ir nebūtų priešingas su juo susitikti. N. Y. Times, nepaisydamas balsavimo, de Gaulle vis tiek vadina "autoritetinio režimo" atstovu. O N.Y. Post skelbia, kad de Gaulle laimėjimas esąs "negarbingas", skaldąs prancūzų tautą; lygino su prezidentu LBJ; esą de Gaulle, kad neskaldytų tautos, turėjęs padaryti taip kaip LBJ — pasitraukti.

Kanados valdžia prieš autonomiją?

Kanados rinkimuose birželio 25 aiškiai laimėjo naujasis min. pirmininkas Pierre Elliott Trudeau, paleidęs senąjį parlamentą. Dabar iš 264 atstovų jo partija gavo 154, konservatoriai 71 ir Quebecko grupė 15.

Trudeau kilęs iš Quebecko, bet pasisako prieš autonomiją. Autonomijos šalininkai vadino jį 'išdaviku' ir surengė prieš jį demonstraciją su riaušėm. Policijai teko apie 300 suimti. Trudeau yra liberalas, laikomas "kairesnis" už pirmataką Pearsoną, rinkimų propagandoje gretintas su prokomunistais.

— **Kanados parlamente** išrinkta viena moteris ir vienas negras.

— **Prezidentas LBJ** vyriausiajame teisme į Abe Fortas vietą paskyrė teisėją Homer Thornberry, seną savo artimą draugą.

Dėl Abe Fortas paskyrimo 19 respublikonų senatorių smerkė prezidento skubėjimą; sen. Griffin pažadėjo filibusterį, kai skyrimas bus tvirtinamas senate.

Iš Vietnamo žinios vis neramesnės

— **P. Vietname** birželio 24 amerikiečiai neteko 5 helikopterių. Prie Saigono du susidūrė, sprogo ir sunaikino trečią. Ketvirtas nukrito dėl kitos priežasties. Penktą komunistai nušovė. Žuvo 36.

— **Vietname komunistų** kariuomenė stiprėja; esą papildyta pora naujų pulkų. Amerikos kariuomenė, priešo prie demilitarizuotos zonos spaudžiama, pasitraukė iš Khe Sanho, kurį apgultą buvo gynusi 77 dienas.

— **Saigonas** laukia naujo komunistų puolimo. P. Vietnamo amerikiečių karinė vadovybė sutraukė apie 25,000 kariuomenės apsaugai.

— **Sen. McCarthy** nori būti diplomatu — vykti į Paryžių ir kalbėtis su š. Vietnamo atstovais.

— **J. Tautose** birželio 26 Amerikos atstovo pareigas perėmė George Ball. A. Goldbergas išėjo į advokatų firmą.

— **Gub. Rockefelleris** nesiskubina skirti senatoriaus vietoj R. Kennedy. Sakoma: jei paskirs — laimės vieną draugą, bet neteks dešimt draugų; kol neskiria, visi vienuolika dedasi jo draugais.

ATOMINĖ DISKRIMINACIJA ir garantijos

Saugumo Taryba birželio 19 patvirtino apsaugos garantijas tom valstybėm, kurios neturi atominių ginklų ir kurios būtų užpultos atominiais ginklais. Iš 15 narių balsavo 10. Tokiu nutarimu norėta sušvelninti nepasitenkinimą Indijos, Brazilijos, Vokietijos, Izraelio ir kt., kurie mato atominėje sutartyje diskriminaciją neturintiem naudai turinčių. Ir po Saugumo Tarybos nutarimo diskriminuojamų valstybių saugumas negalėjo padidėti, nes Saugumo Tarybos nutarimai neturi praktinės reikšmės.

VATIKANO IR LIETUVOS KOMUNISTŲ DIALOGAS

Elta-Press, Romoje italų kalba leidžiamas biuletenis, paskelbė apie vykstantį "dialogą" tarp katalikų Bažnyčios ir komunistų Lietuvoj. Plačiai "atšifruoti" Adriano Guerra, Italijos komunistų dienraščio bendradarbio straipsniai — reportažai, kuriuos jisai parašė prieš kiek laiko paviešėjęs Lietuvoj ir vilniškių "dialogo" dalyvių "priinformuotas".

Kiek vilties pavergtom tautom . . .

Prieš Baltijos valstybes buvo pavartotas smurtas laužant tarptautines sutartis. Smurtas tebetoleruojamas tarptautinėse institucijose. Bet auga pavergtųjų solidarumas. Auga jų laisvės ilgesys. Auga opinijos parama tarp laisvosios visuomenės. O tai yra jėga.

Tokis bendras įspūdis buvo iš kalbų, pasakytų Pavergtos Europos Seimo surengtame Baltijos valstybių sukakties minėjime birželio 26 Carnegie Endowment. Tam įspūdžiui iliustruoti pakartojame kai kurias kalbėtojų mintis.

DR. A. BERZINS (Latvija) kalbėjo, kokios jėgos sukūrė Latvijos valstybę, kokios jėgos jai kliudė, kaip augo pažanga ir kaip pavergta tauta neišsižada laisvės šiandien:

"Latvijos valstybė buvo paskelbta ne svajotojų ir ne profesinių revoliucionierių. Ji buvo paskelbta karštų patriotų, kurie tvirtai tikėjo visų tautų, didelių ir mažų, teise apspręsti savo likimą pagal Wilsono 14 punktų planą, paskelbtą Ženevoje (1918 sausio 8 Kongrese. Red.)."

"Per 620 dienų dienų latviai drauge su ištikimais kaimynais estais šiaurėje ir lietuviais bei lenkais pietuose kovojo. Iš tos kovos išėjo Latvija laisva savo nuosavose ribose, nepaėmus nė pėdos, kas nebuvo jos . . ."

"Pirmasis pasaulinis karas siautė Latvijos žemėje daugiau kaip du metus. Rusai, traukdamiesi, privertė apie milijoną Latvijos gyventojų trauktis į Rusiją. Iš 2.5 mil. 1914 gyventojų skaičius sumažėjo iki 1.8 mil. 1925. Karas, rusų revoliucija ir prievartinė evakuacija atėmė iš krašto 700,000 gyventojų. Visų ūkių trečdalis buvo sunaikinti."

Tokiose sunaikinimo aplinkybėse latvių tauta atsistojo ant savų kojų. Žemės reforma netrukus padarė 135,000 naujų žemės savininkų. Darbininkam jau 1922 buvo įvestas ligos draudimas, o netrukus ir dvi savaitės atostogų. Panašus įstatymas Prancūzijoje buvo priimtas po 14 metų, Švedijoje po 16 metų.

Šiandien Latvija pavergta Maskvos imperialistų. "Tai nereiškia, kad okupacijos galybė sunaikino gyventojų valią atgauti tai, kas iš jų atimta jėga".

"Prieš 50 metų, kada Latvija ir kitos Baltijos tautos paskelbė savo nepriklausomybes, mūsų, kovojusių prieš Maskvos jungą, buvo penketas. Dabar mūsų yra devynetas, susijungę į bendrą Pavergtų Europos Tautų Seimą su tikslu — atgauti savo pavergtom tautom laisvę."

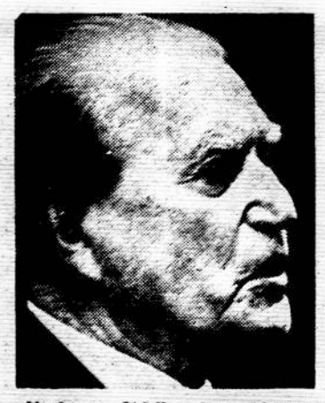

Vaclovas Sidzikauskas, Lietuvos delegacijos pirmininkas

V. SIDZIKAUSKAS (Lietuva) priminė Lietuvos valstybės praeitį, iki Lietuva drauge su Lenkija buvo padalytos tarp Rusijos, Austrijos ir Hohencolerny Prūsijos ir toliau Lietuvos likimą rodė Europos įvykių fone:

"Svetimos okupacijos sunki dalia ir nutautinimo kėslai neįstengė atimti iš lietuvių tautinio savitumo ir valios atgauti laisvę. Europos istorinis tautinio kristalizavimo vyksmas, pagimdęs Prancūzijos revoliuciją, pasiekęs rytų Europą, skatino lietuvių tautinį atgimimą, kuris vedė į išsivadavimą iš Rusijos".

Kalbėtojas pakartojo 1920 liepos 12 dienos sutarties su Sovietais straipsnius, kuriais Sovietai pripažįsta Lietuvos respubliką ir atsisako amžiam nuo pretenzijų į Lietuvos teritoriją. Ta sutartis buvo sutvirtinta nepuolimo sutartim, kurios galiojimas buvo pratęstas iki 1945. Priminė, kaip betgi 1939 rugpiūčio 23 ir rugsėjo 28 Molotovas ir Ribbentropas slaptu protokolu sutarė pasidalyti Baltijos valstybes ir Lenkiją, ir tos sutarties dėka tais pat metais spalio 10 privertė Lietuvą priimti sovietų karines bazes, o jau 1940 birželio 14 ultimatumu įvykdė kitos dienos karinę invaziją ir rugpiūčio 3 inkorporaciją.

"Jokia laisvoji vyriausybė nepripažino politinės padėties, kurią sudarė Lietuvoje Sovietų agresija. Tačiau nebaudžiami tarptautiniai nusikaltimai, U SSR vyriausybės padaryti Lietuvai, ir kitom Baltijos valstybėm, yra flagrantiškas įrodymas, kokia netobula ir anarchinio pobūdžio yra dabartinė pasaulio organizacija, jei valdo ne teisė, o plikas smurtas".

(Christopher Emmet kalbą įdėsime skyrium paskiau)

LEONARD VAHTER (Estija) dėkojo seimui už solidarumą ir žiūrėjo į laisvės galimybes ateityje.

Primindamas laisvą estų gyvenimą ir pavergtų estų genocidą, kalbėtojas tęsė: "Šiandien prisimename šiuos komunistinio šėlsmo kankinius, kurie savo gyvybėm demaskavo tikrąjį komunizmo veidą — brutalumą, kuris yra neišdildoma šio šimtmečio dėmė, nors didžiuojasi savo humaniškumu ir pažangumu."

"Dabar cinikai galėtų klausti, ar ne veltui buvo tas entuziazmas, kuriuo buvo kuriama nepriklausomybė, ir tos gyvybės, kurios buvo sudėtos. Atsakymas yra griežtas — ne. Estų tauta tiki, kad Estija prisikels . . . Istorijos tėkmėje ir kovoje dėl laisvės asmens ir gal generacijos gali išnykti ir nueiti į istorijos lapus, tačiau nepriklausomybės ir laisvės atminimas pasiliks, ir jis skatins ieškoti išeities".

"Nuolatinė komunizmo užmačia prieš laisvąjį pasaulį kyla aikštėn vis labiau ir labiau. Gal niekad nuo pirmojo pasaulinio karo laisvasis pasaulis nebuvo priėjęs tokius pavojingus laikus kaip šie, kuriuos laisvasis pasaulis mėgina aiškinti banaliais šūkiais kaip koegzistencija, draugiškumas, pasaulio taika ir t.t. Tai dedas tuo metu, kada komunizmas perkėlė savo kovą į vakarų Berlyno gatves, į Paryžių, Tokio ir JAV miestus."

"Tačiau . . . pačio komunizmo eilės krinka. Sovietam daros vis sunkiau ir sunkiau išlaikyti komunistinę imperiją vienybėje . . . Komunizmo ideologija nebetenka įtikinamos galios žmonėm. Tiesa pakanda jo esmę. Ne veltui komunistų vadai reikalauja stiprinti kovą prieš buržuazinę ideologiją . . . Tai ir yra paguoda šiais sukakties metais . . ."

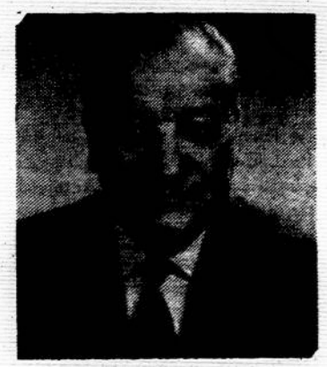

Alfreds Berzins, Latvijos delegacijos pirmininkas

Maskva skelbia Lietuvos atsisveikinimą su vienkiemiais

Maskvos laikraštis Sielskaja Žizn (Kaimo gyvenimas) birželio 15 paskelbė Kšavero Kairio (pirmojo vicepremjero Vilniuj) straipsnį vardu "Atsisveikinant su vienkiemiais". Jame papasakota dabartinė Lietuvos vienkiemių padėtis. Rašo, kad Lietuvoje dabar kaime vietovėse yra 345 tūkstančiai gyvenančių nuolat, iš kurių 263 tūkstančiai — vienkiemiai.

Kaimo gyvenvietėse esą įsikūrę apie 100 tūkstančių šeimų, o vienkiemiuose tebegyvena daugiau kaip 310 tūkstančių šeimų. (Tad beveik kiekviename vienkiemyje jau gyvena dvi šeimos!). Kiekvienam šimtui hektarų žemės naudmenų (t.y., dirvų, pievų ir ganyklų) tenka septyni vienkiemiai.

Esą numatyta visus tuos vienkiemius sukelti į 4,700 kaimo gyvenviečių, iš kurių 1,913 būsiančios pagrindinės, o kitos tik pagalbinės.

Labai uniformiškos tos gyvenvietės nebūsiančios, nes esą rekomenduojama statyti trobesius pagal 18 įvairių projektų dviaukščiam daugiabučiam namam ir net 53 projektus vienaukščiam ar dviaukščiam vieno buto namam.

Bet atsisveikinimas su vienkiemiais atrodo dar labai ankstyvas. 1966 metais į gyvenvietes buvę perkelti tik 276 vienkiemiai. Praėjusiais metais perkėlimas vyko jau pagreitintu tempu, ir tokiu perkelta 1,829. Siemet numatyta perkelti net 3,800 vienkiemių, bet statybininkai jau nebesuspėja plano įvykdyti. Jeigu toks tempas ir būtų pasiektas bei išlaikytas, tai su vienkiemiais būtų atsisveikinta tik apie 2015-tus metus. (Elta)

Specialinėse mokyklose rusų kalba

Iš kelių dešimčių Lietuvoj dabar esančių specialiųjų mokyklų, dvidešimt trijose mokymas vyksta rusų kalba. Trylika tokių rusam pritaikytų mokyklų — technikumų yra Vilniuje, po du Kaune ir Klaipėdoj, po vieną Šiauliuose ir Panevėžy, kiti mažesnėse vietovėse.

Technikumuose rengiami specialistai aukštojo mokslo nereikalaujančiom pareigom įmonėse bei įmonių administracijose. Visuose didesniuose miestuose yra ir atitinkamas kiekis bendrojo lavinimo mokyklų, kuriose dėstymas vyksta rusų kalba. Mokymas sutvarkytas taip, kad kolonistam būtų galima išsiversti ir neišmokus "čiabuvių" kalbos. (Elta)

Dingo Chruščiovas, bet apie kukurūzus vėl kalba

Kai Maskvoj pašalino Chruščiovą, Lietuvoj iš karto išnyko kalbos apie kukurūzus, kuriuos auginti keletą metų buvo maždaug "garbės reikalas". Bet šį pavasarį iš vienos kitos vietos vėl pasirodo žinių laikraščiuose, kad "kalneliuose sušlamės kukurūzai". Pavyzdžiui, Saldutiškio (tarp Utenos ir Švenčionėlių) sovchoze kalnelius, kurių negalima sujungti į vieną ištisinį lauką, apsėjo kukurūzais ir dabar laukia, kas iš to išeis. (Elta)

PENSIJOS IR STIPENDIJOS

"193,000 senųjų mūsų respublikos žemdirbių kas mėnesį laiškanešiai atneša pensijas. — Tai dar vienas įrodymas, kaip Komunistų ir Tarybinei vyriausybei rūpinimasis žmonių gerove — aukščiausias tikslas" . . .

Tokią naujieną Tiesa pranešė, lyg ir ne pagirti norėdama, o ta proga iškelti dar pastebimas dėmeles tame skaisčiame paveiksle. Būtent, priekaištauja, kad dėl pareigūnų apsileidimo, nerūpestingumo pensijų pripažinimas esti užvilkinamas, žmonės be reikalo ilgai varginami, kol sutvarko visus pensijai gauti reikalaujamus formalumus. O kitur pensijos esančios pradedamos mokėti ir tokiem, kuriem dar nepriklauso. . Bet apie pačią didžiąją dėmę tame paveiksle Tiesa nė pusės žodžio. Tyli, kad iš visų tų pensijų žmogui nė po gerą pusrublį per dieną neišeina.

Panašiai ir su stipendijom moksleiviam specialinėse mokyklose (arba ir aukštosiose). Štai oficialus aukštojo ir specialinio mokslo ministerijos skelbimas: "Pažangiem moksleiviam mokama 20 r. stipendija. Statybos organizacijų, tarybinių ūkių ir kolūkių stipendininkam mokama 23 rub. Labai gerai besimokantiem stipendija padidinama 20 proc." (Iki 25 rb.).

20 rublių — tai vargu ar pusė skurdaus pragyvenimo minimumo. O tai reiškia, kad mokykloje gali išsilaikyti tik tie, kam padeda tėvai ar kiti globėjai. Bet padėti gali tik tie, kurie uždirba daugiau, negu minimumas. Tai mokslas prieinamas ir vėl tik geriau— iš uždarbio ar kokių kitų šaltinių — pasiturinčiųjų tėvų vaikams. (Elta)

Knyga išėjo, o jos nėra

Šiaulietis Kostas Jatulis perskaitė "Kooperatininko" žurnale informaciją apie išėjusias naujas knygas prekybos klausimais. Nutarė jas įsigyti. Nuvažiavo į Šiaulių centrinį knygyną. Ten paaiškino, kad knygos dar negautos. Po poros savaičių — vėl nėra. Parašė laišką į Vilnių parduotuvei "Knyga paštu". Iš ten atsakė, kad "Tokių knygų nėra".

Tą kasdien įvairiais ir vis panašiais variantais besikartojančią istoriją papasakojusi, Tiesa bando aiškinti, kodėl taip atsitinka. Girdi, knygininkai nesidomi technine literatūra, tai nukiša kur nors, ir patys neberanda. Todėl, esą "knyga išėjo, o jos nėra" . . .

O gal ir todėl, kad toks yra prigimtas "tarybinio" darbo stilius. (E)

PETRAŠIŪNŲ POPIERIO FABRIKAS jau tiesiog Maskvos žinioje

Sovietų Sąjunga vėl perskėlė vieną savo ministeriją į dvi. Iš Miško, celiuliozės, popieriaus ir medžio apdirbimo pramonės ministerijos, kuri buvo sąjunginė-respublikinė (turėjo ir Vilniuj savo tokiu pačiu vardu pavadintą padalinį), padarė Miško ir medžio pramonės ministeriją, kuri liko taip pat sąjunginė-respublikinė, ir Celiuliozės ir popieriaus pramonės ministeriją, kuri dabar bus tik "visasąjunginė", tai yra Vilniuj savo šešėlio neturės. Praktikoj tai reiškia, kad ir Lietuvoj esančios celiuliozės (Klaipėdoj), popieriaus (Petrašiūnuose ir kt.) gamyklos dabar bus tiesioginėje Maskvos kontrolėje, be tarpininkų Vilniuje.

Literatūros vakarai

Mažame Sudeikių (Utenos apskr.) bažnytkaimyje, kuris dabar kolchozo centras, buvo literatūros vakaras. Savo naujausius eilėraščius skaitė keturi rašytojai: A. Miškinis, A. Jonynas, P. Širvys, G. Astrauskas.

Tie literatūros vakarai reikšmingi ir tuo požiūriu, kad juose dalyvaujančių rašytojų sąrašai kartu yra savotiški liudijimai apie rašytojų statusą Vilniaus kultūrininkų diduomenėj. Iš arčiau pažįstantieji ten vyraujantį "etiketą", aiškina, kad rašytojų dabar esą bent trys kategorijos. Tikroji diduomenė literatūros vakarų estradas savo pasirodymu pagerbianti tik Vilniuj, na, ir kai yra proga, važiuoja į Maskvą. Vidutinė kategorija lankosi ir Kaune, Panevėžy, Šiauliuose, Klaipėdoj. Likusiems — atviros rajoninių miestelių ir kolchozų estrados, kur didžiumai neišteikia rodytis. (Elta)

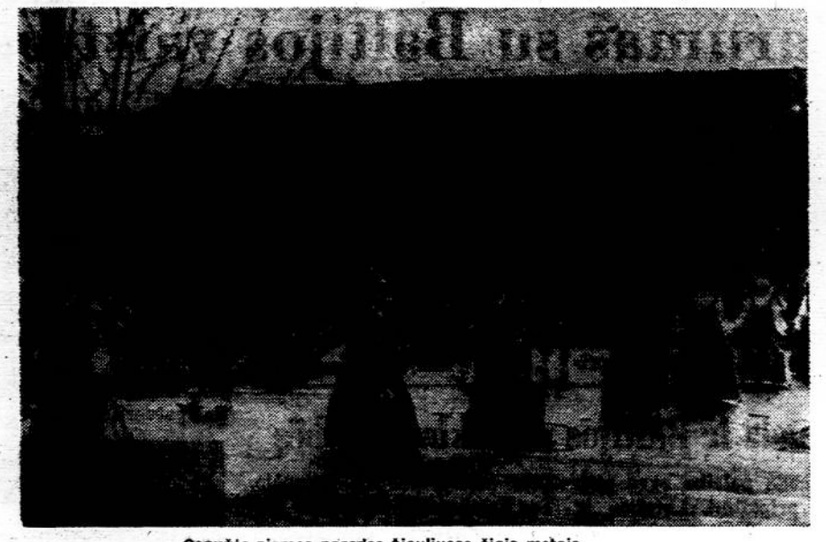

Gegužės pirmos paradas Šiauliuose šiais metais

MAN ŠIRDIS PLYŠTA, KAD MES NIEKO NETURIME

Ateities redakcijos nariai K. Čižiūnas ir V. Juškaitė M. Carmel, Pa., kalbėjosi ir su parapijos senaisiais lietuviais (3)

— Kaip jaučiatės, turėdami nelietuvį kunigą klebonu?

— Jaunoji generacija beveik jokio efekto nejautė; šiek tiek paveikė senąją generaciją, kurios narių jau nedaug; bet dar yra. Žinoma, jaunoji generacija — aš nustebau, kai jie pradėjo dejuoti apie išpažintis. Jie taip buvo pripratę eiti išpažinties lietuviškai, kad angliškai negali . . .

— Bet, žinoma, mes turime kunigą Čeponį iš Shamokin, kuris čia atvažiuoja ir buvo čia praeitą savaitę, ir jis klauso išpažinčių lietuviškai. Dabar jau gi nebereikia eiti išpažinties kas savaitę ar kas dvi, kaip mus mokykloje mokė . . .

— Kai bažnyčia buvo atremontuota, žinoma, senajai kartai tas nepatiko, nes visi altoriai ir statulos buvo išnešta, ir viskas liko labai tuščia. Jie jautėsi užgauti, kad viskas buvo taip apnuoginta, bet jų vaikai jiems aiškino, kad dabar kiti laikai, ir kad ateina naujos idėjos . . .

★

82 metų senutė: — Dabar kiti laikai; labai "iškada", kad žūsta, kas lietuviška, bet dabar jau viskas angelskai. Mes pirma turėjom lietuvišką kunigutį — ir vis tiek viskas buvo angelskai . . .

— Ar nebuvo atvažiavę lietuvių iš Lietuvos tuoj po karo?

— Buvo atvažiavę keli; pabuvo kol vietas gavo ir — išvažiavo. Niekas pas mus jau nebeatvažiuoja, ba nėra darbų, vaikeli. Mūsiškiai išvažiuoja kitur.

— Kadaise mes turėjom vienuolika seselių, o dabar tik trys. Kai kunigas Končius čia buvo, ir aš ėjau mokyklon — mes turėjome lietuvių pamaldas ir lietuvių pamokas mokykloje; ir anglų. Bet dabar viską panaikino; bet ne dėl kunigo. Jo negalima kaltinti.

— Lietuviai čia nyksta. Pavardės dar lietuviškos, bet niekas nekalba. O kas jau čia iš mūsų kalba gerai angliškai? Irgi nedaug.

— Ne visi žmonės patenkinti; pavyzdžiui, mano mama: naujos mišios tokios ilgos ir visos angliškai. O kai nesupranti — dar ilgesnės. Žiūrėk ir žiopsok.

— Jis (klebonas-red.) ir lietuviškai mokinasi, ir per Velykas prakalbėjo bažnyčioje lietuviškai — visi išvirtome. Per Kalėdas tik "Linksmų Kalėdų" temokėjo pasakyti.

— Jau eilė metų, kaip seserys net nenorėjo kalbėti lietuviškai. Pažįstu vieną kazimierietę, ir ji — nenori kalbėti lietuviškai! Ar jos visos tokios? Net dar kol kalbėdavo, aš jų "spelling" turėdavau pataisyti.

— Aš paskaitau laikraščiuose apie Chicagą ar Clevelandą, ir labai norėčiau ten gyventi, nes man širdis plyšta, kaip mes čia nieko neturime.

— Man gaila mūsų mokyklos. Mes dar galėtume turėti kokią lietuvišką programą, bet kas ją praves? Kas mus mokys?

Vliko ir Alto bendradarbiavimas sėkmingas

Vliko taryba birželio 14 posėdyje buvo painformuota apie finansų Vliko veiklai organizavimą (prel. J. Balkūnas) ir apie birželio 8 Chicagoje buvusį Vliko pasitarimą su Amerikos Lietuvių Taryba (vicepirm. B. Nemickas, ižd. Pr. Vainauskas ir pirm. J. K. Valiūnas).

Su Amerikos Lietuvių Taryba pasitarimuose dalyvavę Vliko valdybos nariai ir pirmininkas vaizdžiai papasakojo tarybai, kad susitarimai su Altu dėl bendradarbiavimo, darbų bei lėšų pasiskirstymo vyko sklandžiausiai ir pasibaigė visiškai sėkmingai. Vliko pirmininkas, be to, dar turėjo pasitarimų ir su Am. Liet. Bendruomenės valdybos pirmininku B. Nainiu.

Politinės komisijos pirm. St. Lušys painformavo tarybą apie komisijos užsimojimą telkti duomenis apie rusų kolonistų skaičiaus Lietuvoje nesiliaujantį augimą ir įjungti juos į Vliko informacijos medžiagą.

Šiam Vliko tarybos posėdžiui pirmininkavo J. Pažemėnas (Vienybės Sąjūdžio atst.), sekretoriavo J. Pakalka (Socialdemokratų atst.) (Elta)

Solw. Gmundoje, Vokietijoje, 1949 birželio 14 buvo surengtas bendras birželio trėmimų minėjimas ir protesto mitingas. Rengė Pabaltijo Moterų Sąjunga. Tribūnoje kalba B. Mašalaitienė. Plakate trim kalbom įrašyta: "Protestuojame prieš žudynes ir deportacijas, sovietų vykdomas Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje."

— **Solistas V. Daunoras,** birbynininkas P. Budrius ir kanklininkė D. Juodvalkytė iš Vilniaus buvo nusiųsti koncertuoti "taikos šalininkų konferencijai", kuri vyko Marianhame, Aalando salose. Grįždami buvo sustoję ir koncertavo Helsinkyje ir Suomijos televizijoje. (E.)

— **Atstovų Rūmai** birželio 24 nutarė studijuoti perėjimą ir Amerikoje į metrinę sistemą.

GREEN CORNER RESTAURANT — Frances C. Saldukas savininkas. Jauki vieta maloniai praleisti laiką. Į čia vietos lietuviai sueina pasikalbėti, pasivaišinti. Pravažiuojantieji ar atvykusieji į Waterbury, sustoję čia sutiks saviškį. Įvairiausi vietiniai ir importuoti gėrimai. 34 Green Street, Waterbury, Conn., Telef. (203) 754-9995.

PARDUODAMA VAISTŲ LABORATORIJA ir ofisas. Plačiai žinomi vaistai bei mostis nuo reumatizmo. Labai pelninga įmonė. Rašyti: P. Deken, North Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104.

GREITOJI PAGALBA. Nemusimink, gausi pagalbą. Ilgai laukti vaistai nuo reumatizmo, rankų, kojų nutirpimo ir skaudėjimo jau gaunami. Tai **Deksnio mostis,** dabar vadinama "Ree-Leef Rub". Dėžutės: 4 uncijų 3 dol., 8 uncijų 5 dol. Persiuntimui pridedama 50¢. Kreiptis: Royal Products, North Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104, arba į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

J. B. SHALINS-ŠALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. VIrginia 7-4499.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armakauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

THEODORE WOLINNIN, INC. — E. Joseph Zebrowski, laidotuvių direktorius. Moderni kopyčia. 123 E. 7th Street, New York, N.Y. GR 5-1437.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

FRANK J. VOGEL laidotuvių direktorius — McCue Funeral Home. Kopyčios galimos, kur tik reikalingos. 395 Autumn Ave., Brooklyn, N.Y. 11208; tel. 277-5604.

SIMONSON Funeral Home — Kilnus patarnavimas nuo 1887 metų. Kuo galėdami patarnaujame minėjimuose. Skambinti 847-0300, Wm. H. Simonson, direktorius. Laidotuvių įstaigos: 119-04 Hillside Avenue Richmond Hill, N.Y.; 97-01 101st Avenue Ozone Park, N.Y.

KARLONAS FUNERAL HOME — 280 CHESTNUT STREET, NEW BRITAIN, CONN. Tel. BA 9-1181.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MArket 2-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų pirkimo, pardavimo ir visais reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą. Pildomi miesto, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių (Income Tax) pareiškimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y. 11418; tel. VIrginia 6-1800.

ANDRIUS ARMONAS, statybininkas — Long Islande stato įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuoj įsigyti. Priimam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant musų arba pirkėjo žemės. Statybą atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai prieinamą kainą. Tel. (516) AN 1-2864.

VYTAUTAS MAŽELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

LITAS INVESTING CO., INC. — Paskolos geromis sąlygomis. Aukštos palūkanos už indėlius. 86-01 114th Street Richmond Hill, N.Y. 11418, (212) 441-6799; 2422 W. Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629, (312)) 476-2242

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudos, Income Tax užpildymas, Mutual Funds—pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

JUOZO MISIONO GERIMŲ KRAUTUVĖ — Galima gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno. 103-55 Lefferts Blvd. Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. VI 3-3544.

REPUBLIC GERIMŲ KRAUTUVĖ 322 Union Ave. Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-2080. Juozas Bružinskas, vedėjas. Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitokioms progoms.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-09 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems—importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai—geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užeikite ir įsitikinsite!

RICHMOND HILL DORAN'S FLORIST, Inc. 126-15 Liberty Avenue Richmond Hill, N.Y. 11419, Tel. 641-9441 - MI 1-7702. Krautuvė atidara kasdien nuo 9 val. ryto iki 9 val. vak.; sekmadieniais nuo 9 iki 5 val. p.p. Gėlės pasiunčiamos į visus miestus. Paruošiama vestuvėms, laidotuvėms ir kitom progom buketai ir pristatoma į nurodytą vietą arba namus. Savininkai — John Doran ir Alice Zupko, kuri kalba lietuviškai ir maloniai patarnauja.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ-BRUŽINSKŲ SIUNTINIŲ ĮSTAIGA atlieka visus patarnavimus siunčiant dovanų siuntinius į Lietuvą. Užsakomi Hohner akordeonai, daniški maisto siuntiniai, SSSR gamybos automobiliai bei kitos prekės. Priimami telefoniniai užsakymai ir sudaromi siuntiniai gauti paštu. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. 11211; Tel. EV 4-4952.

C. A. VOKET — LIETUVIS ADVOKATAS — 41-40 74th Street Jackson Heights, N. Y. NE 9-6620.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ — Mes siūlome nepalyginamą patarnavimą. Firma Union Tours egzistuoja nuo 1931 m. Per tuos praėjusius 36 metus nei vienas siuntinys nebuvo grąžintas ir nei vienas nežuvo. Mūsų ilgų metų patyrimas leidžia mums ir mūsų kvalifikuotam štabui išpildyti visas pareigas, susietas su siuntinių priėmimu, supakavimu, ir tų siuntinių išsiuntimu. Išmėginkite mūsų patarnavimą ir būsite patenkinti. Mes turime didelį pasirinkimą įvairių siuntiniams daiktų — geriausių siuntimui ir tai pigiausiomis kainomis; pas mus gausite viską, ką tik jūs norėsite siųsti draugams ir giminėms. Reikalaukite mūsų nemokamų katalogų — UNION TOURS 1 East 36th St. New York, N.Y. 10016. Aplankykite mūsų skyrius: Chicago, Ill. 2219 W. Chicago Ave. 60622; Los Angeles, Calif. — 344 North La Brea Ave. 90036.

Tel. (212) 497-8865

Alfa Jeweler

A. ŪSELIS

Garantuotas laikrodžių taisymas

Aukso, platinos žiedai su deimantais • Viso pasaulio įvairūs laikrodžiai • Puikūs importuoti indai • Įvairūs papuošalai moterim.

Charm Beauty Shoppe

REGINA ŪSELIENĖ — Tel. 497-8865

Pusmetinis sušukavimas. Kirpimas. Stilizavimas. Plaukų dažymas

267 St. Nicholas Ave., Ridgewood, N.Y.

DARBININKAS 910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2123

THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų.

1951 su jungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

Prenumeratos kaina $7.00 — Subscription per year $7.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija talpo savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai bireiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Trečiosios tautinių šokių šventės programa

JAV ir Kanados Lietuvių Bnės III tautinių šokių šventės paruošimo darbai jau baigiami. Komitetas, skelbdamas šią programą, kviečia kuo daugiau JV ir Kanados lietuvių atvykti į šių sukaktuviniu metų šventę Chicagoje ir dalyvauti kiekvienoje jos programos dalyje.

★

Šventės eiga:

Penktadienis liepos 5, Jaunimo Centras, 5620 So. Claremont Ave.:

7:30 val. vak. **Žuvusiųjų už Lietuvos laisvę pagerbimas.**

Trumpą žodi taria:

Andrius Juškevičius, LB Chicagos apygardos pirmininkas;

Antanas Rinkūnas, LB Kanados Krašto valdybos pirmininkas;

8:30 val. vak. **akt. Aldonos Eretaitės rečitalis.**

Šeštadienis, liepos 6, Arlington Park Race Track (Chicagos šiaurinis priemiestis):

8 val. vak. **III tautinių šokių šventės balius,**

Programoje:

sveikinimai — dr. P. Daužvardis, Lietuvos generalinis konsulas Chicagoje,

— J. Žmuidzinas, Lietuvos generalinis konsulas Kanadoje.

— J. Bachunas, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas,

tautinių šokių mokytoju pagerbimas, pasilinksminimas.

Sekmadienis, liepos 7, pamaldos:

10 val. ryto Šv. Kryžiaus šventovėje, 46th ir Hermitage Ave.:

šv. Mišios — kun. Edvardas Abromaitis, Kunigų Vienybės pirmininkas,

pamokslas — tėvas Gediminas Kijauskas, tėvų jėzuitų provinciolas,

gieda — Dainavos ansamblis,

diriguoja — muz. Petras Armonas;

10 val. ryto Tėviškės lietuvių evangelikų liuteronų parapijos šventovėje, 6641 So. Troy Street:

pamaldos ir pamokslas— senj. kun. Ansas Trakis; parapijos klebonas;

10:30 val. ryto Gimimo Švč. Mergelės Marijos šventovėje, 69th ir S. Washtenaw Ave.:

šv. Mišios — Jo Eksc. vysk. Vincentas Brizgys,

pamokslas — kun. prof. Stasys Yla,

gieda — Gimimo Švč. Mergelės Marijos parapijos choras lietuviškas mišias,

diriguoja — muz. Vladas Baltrušaitis.

2 val. popiet, International Amphitheather, 42nd ir So. Halsted Street:

garbės svečių priėmimas — Marija Rudienė.

3 val. popiet, International Amphitheatre, 42nd ir South Halsted Street:

Tautinių šokių festivalis:

Atidarymas — dr. Leonas Kriaučeliūnas, Komiteto pirmininkas,

Sveikinimai — Juozas Kajeckas, Lietuvos Atstovas JAV,

— Richard J. Daley, Chicagos miesto meras,

— Samuel H. Shapiro, Illinois valstybės gubernatorius,

Programos vedėjos akt. Aldonos Eretaitės pristatymas,

Vyresniųjų ir jaunesniųjų šokėjų tautiniai šokiai,

šventės uždarymas — Juozas Kapočius, JAV LB T-bos Prezidiumo pirmininkas.

★

Šventėje himnus ir parado maršą bei visus tautinius šokius diriguoja muz. Jonas Zdanius, grojant simfoniniam orkestrui. Išėjimo marša specialiai šiai šventei sukūrė muz. Bronius Jonušas, kurį pats kompozitorius ir diriguoja.

★

Aldonos Eretaitės rečitalio bilietai gaunami Marginiuose, 2511 W. 69th St., PR 8-4585 ir Jaunimo centre, 5620 So. Claremont Ave.

★

Į balių vyks šalta oro sistema aprūpinti autobusai, kurie išvyks 7 val. vak. nuo Jaunimo centro ir nuo Marquette Parko lietuvių parapijos aikštės. Vienam asmeniui ten ir atgal 1.75.

Visus, dalyvaujančius tautinių šokių šventėje, į amfiteatrą prašome rinktis 2 val. popiet. Šokių festivalis bus pradedamas punktualiai. Prie įvažiavimo vartų visada yra didelis mašinų susigrūdimas ir kol aikštėje pastatoma mašina, praeinama pro bilietų kontrolę ir susirandamos savo vietos, šventė jau būna prasidėjusi. Todėl prašome nesivėluoti.

Visi šventės bilietai gaunami Marginiuose, 2511 West 69th St.

Visais šios šventės reikalais prašome kreiptis į būstinę (Jaunimo centre), 5620 So. Claremont Ave., Chicago, Ill 60629. Telefonas: 737-6512. Ten teikiamos visos informacijos.

III Tautinių Šokių Šventės Komitetas

ŠIUO METU:

Kas lengvina pančių svorį

Šiuos metus pavadinom laisvės metais. Jų eigoje pasiryžom sustiprinti kovą dėl laisvės. Vienas tų pastangų veiksmas buvo sutelktas apie Vasario 16. Buvo šioj vietoj pasidžiaugta žygiais, kuriais ta proga Lietuvos laisvės reikalas įneštas į amerikiečių tarpą.

Antras veiksmas tebeina šiuo metu. Ir dar nebaigtas. Tai birželio, liepos, rugpiūčio įvykių Lietuvoje priminimas. Tautai skausmingų įvykių — sovietinės invazijos, deportacijų, inkorporacijos, sovietizacijos. Tarp jų tas vienas herojiškas švystelėjimas — lietuvių tautos 1941 sukilimas.

★

Šio meto įvykius prisimename savo tarpe. Tinka, kad žvilgsnis nesustingtų tik dienos darbuose ir uždarbiuose.

Pranešimai iš vietų rodo, kad šis prisiminimas atliekamas šiemet uoliau nei kitais metais — susirinkimuose, radijo programose, jaunimo stovyklose. Lietuvių spaudoje tuo reikalu parodyta net ir tarpusavio bendradarbiavimo — kai vienas laikraštis pakartoja saviesiem skaitytojam kito laikraščio paskelbtas informacijas ir idėjas. Tai stiprina mūsų idėjos jėgą, išeivijos vienybę.

★

Jei buvo noras įnešti šio meto įvykius tarp amerikiečių, tai dėkingumas už jautrumą pirmiausia priklauso tradiciniam laisvės sąjungininkam — Kongreso nariam, tokie kaip šiuo metu Kongrese kalbėję Derwinski, Griffin, Annunzio, Howard, Galagher.

Jei rūpinamės amerikiečių spauda, tai ypatingo dėmesio buvo vertas per eilę laikraščių perėjęs raštas Henry Taylor, buvusio diplomato, dabar kolumnisto — taiklaus, įtikinančio konkrečiais faktais, nedviprasmiškai pasmerkusio Sovietų agresiją Baltijos valstybėse.

Minime tokius Amerikos hierarchus kaip Brooklyno arkivyskupas McEntegart, išleidęs laišką — melstis už Lietuvos tikėjimo laisvę.

Solidarumą pareiškė ir vyriausybės atstovai — su dėmesiu sekėm valstybės departamento pareigūno Jenkins dalyvavimą ir kalbą Baltijos moterų tarybos surengtame Baltijos valstybių minėjime.

Čia, šiame mieste, į tikinčiuosius amerikiečius iškalbingai ir įspūdingai prašneko Maspetho parapijoje surengta naktinė adoracija prisimenant Lietuvos kankinius.

★

Žymime augant ir baltiečių solidarumą. Jis pasireiškė tokiom bendrom manifestacijom kaip Bostone visų trijų tautybių dalyvavimas Latvijos minėjimo programoje, kaip Detroite visų baltiečių surengta religinės muzikos valanda su tikėjimo persekiojimų priminimu, kaip Kanadoje surengtas baltiečių bendras simpoziumas.

Žymime čia ir paskutinį solidarumo ženklą, kurį parodė Baltijos kraštam kiti pavergtieji — tai Pavergtų Europos Tautų Seimo specialus posėdis Baltijos valstybių sukakčiai. Ten deklaruotas solidarumas ir pasiryžimas siekti visos Europos vienybės laisvėje. Ten prie devynių pavergtųjų solidarumo prijungė ir Christopher Emmet, kalbėdamas vardu amerikiečių, kurie laiko save pavergtų Europos tautų draugais.

★

Solidarumo pareiškimus sutinkame su dėkingumu kaip augančią opiniją už laisvę.

Sunkiausias kelias į laisvę tenka nueiti supančiotom tautom. Tačiau mūsų pastangos ir pasaulio opinijos solidarumas lengvina tų pančių svorį.

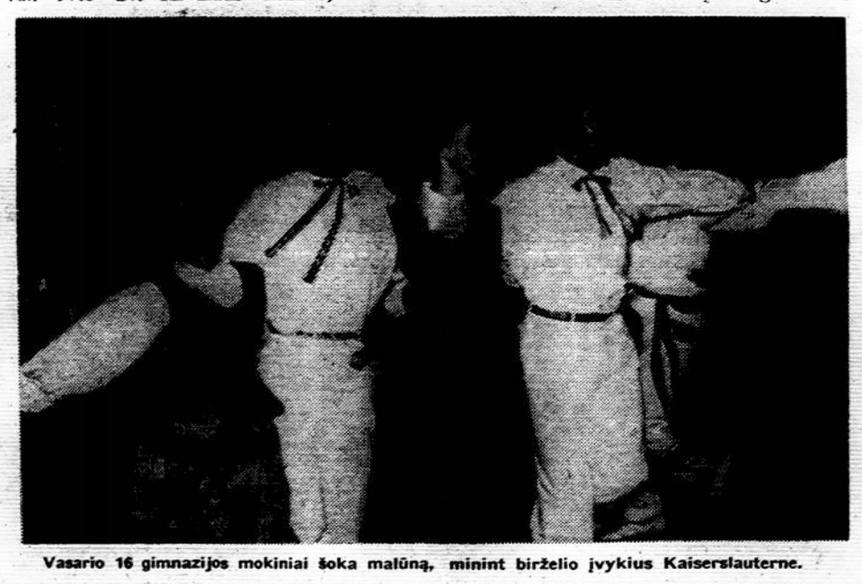

Vasario 16 gimnazijos mokiniai šoka malūną, minint birželio įvykius Kaiserslauterne.

Trisdešimt trys Vilniaus tremtiniai

(tąsa iš pereito nr.)

Biržiška, Mykolas, g. 1882 Viekšniuose, lietuvių literatūros istorikas. 1901 baigė Šiaulių gimnaziją ir 1907 Maskvos universitetą. Grįžęs Vilniuje vertėsi advokatūra, įsijungė į lietuvių visuomeninį gyvenimą ir bendradarbiavo lietuviškoje spaudoje. Palikęs advokatūrą, atsidavė lietuviškai veiklai ir buvo daugel lietuviškų laikraščių redaktorius. Dirbo ir šalpos komitete. Nuo 1915 iki 1922 — okupacijos metu — buvo Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos direktorius. Parašė kelis vadovėlius gimnazijom. 1917 lietuvių konferencijos dalyvis, išrinktas į Lietuvos Tarybą ir 1918 vasario 16 pasirašė Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo aktą. 1918 M. Šleževičiaus vyriausybėje švietimo ministeris. Vyriausybei pasitraukus į Kauną, buvo paskirtas vyriausybės įgaliotiniu Vilniaus kraštui. Suvalkų sutarties dalyvis ir 1920 spalio 9 lenkų klastos liudininkas. V.D.U. profesorius, dekanas ir rektorius, V.D.U. ir Rygos universitetų garbės daktaras. Jau nuo 1902 dažnai suimamas ir teisiamas caristinių rusų, o vėliau komunistų rusų. Lenkų okupacinė valdžia irgi dažnai ji teisė. Lietuvoje labai daug veikė Vilniui Vaduoti Sąjungoje. Parašė daug literatūros istorijos veikalų, atsiminimų. 1944 pasitraukė į Vakarus. 1962 mirė Los Angeles, Calif.

Biržiška, Viktoras, g. 1886 Viekšniuose, matematikas. 1904 baigė Šiaulių gimnaziją, 1914 Petrapilio technologijos institutą dipl. inžinieriaus laipsniu. 1920 grįžo į Vilnių mainais į komunistą banditą iš Panevėžio kalėjimo. Vilniuje buvo gimnazijos ir kursų mokytojas. Dalyvavo visuomeninėje veikloje, bendradarbiavo laikraščiuose. Kaune ėjo aukštas pareigas karinėse įstaigose, buvo V.D.U. profesorius. Parašė keletą matematikos veikalų. Mirė 1964 Chicagoje, Ill.

— **Jack Burgess,** Amerikoje gimęs trečios kartos lietuvis, yra paskirtas Respublikonų centrinio komiteto tautybių sekcijos direktorium. Šiomis dienomis jis painformavo LB centro valdybą, kad dalyvaus tautinių šokių šventėje ir kituose parengimuose.

Dyša, Juozas, provizorius, turėjęs Vilniuje dvejus namus.

Grabauskas, Juozas, g. 1873 Marijampolės apskr., mokytojas. 1891 baigė Veiverių mokytojų seminariją, mokytojavo įvairiose vietovėse. 1915-1918 Tombovo "Žiburio" mergaičių gimnazijos direktorius ir ten lietuvių pabėgėlių komiteto pirmininkas. 1920 grįžo į Vilnių, redagavo laikraščius, vedė "Ryto" lietuvių mokytojų kursus ir buvo vidurinės mokyklos direktorius. 1922-1923 Eltos direktorius, 1923-1935 švietimo ministerijos mokyklų vizitatorius.

Insoda, Petras, g. 1893 Marijampolės apskr. 1924 atvyko į JAV ir apsigyveno Chicagoje. Dalyvavo vyčiuose, buvo uolus šaulių ir Vilniui Vaduoti Sąjungos rėmėjas. Išleido atsiminiminių knygą apie Vilniaus lietuvių gyvenimą ir kančias. Mirė 1954 Chicagoje, Ill.

Jackevičius, Stasys, "Švyturio" knygų leidimo b-vės vedėjas, laikinojo Vilniaus lietuvių komiteto ir lietuvių draugijos dėl karo nukentėjusiem šelpti centro komiteto narys.

Kukta, Juozas, g. 1873 Ukmergės apskr., vyskupas. Baigė Vilniaus kunigų seminariją ir 1899 Petrapilio dvasinę akademiją. 1898 išventintas į kunigus ir paskirtas vikaru į Vilniaus Aušros Vartų parapiją. 1901 šv. Mikalojaus —pirmosios lietuvių parapijos Vilniuje — klebonas. 1917 pakeltas į kanauninkus. Daug dirbo švietimo, šalpos ir visuomeninėje srityse. 1926 konsekruotas Kaišiadorių vyskupu. 1941 su Telšių vysk. V. Borisevičium lankėsi pas Sovietų Sąjungos atstovą Pozdniakovą ir jo statytinį ministerį Mečislovą Gedvilą, kuriem įteikė Lietuvos vyskupų vardu protestą dėl Lietuvos konstitucijos ir Bažnyčios teisių laužymo. Mirė 1942 Kaune, palaidotas Kaišiadoryse.

Lansbergis, Česlovas, lietuvių banko direktorius Vilniuje.

Marcišauskaitė, Marija, lietuvių valgyklos savininkė ir "Vilniaus Garso" redaktorė.

Meciūnas, Andrius, lietuvių mokytojų seminarijos auklėtinis ir vysk. J. Matulaičio patarnautojas.

Mičiulis, Pijus, g. 1882 Vilkaviškio apskr., rašytojas. Baigė Marijampolės gimnaziją.

(nukelta į 4 psl.)

A. GIEDRIUS

ŠILIUS

Tą skurdų žemės plotą tarp Mituvos ir Lukšių kaimo žmonės vadino Lindikų taku. Trake augo medžių ir krūmų: baltliemenių berželių, virpančių drebulėlių, smailių kadugių, juoduogių skirpstų ir pilkųjų karklų. Kur nekur maišėsi ir koks kitas medelis ar krūmas. Medžiai nebuvo dideli ir seni, o vietomis dar galėjai aptikti sutrešusių ir visai sukritusių kelmų — tai buvusios kadaise didelės girios ženklai.

Dabar medžių ir krūmų nebuvo tanku: kur nekur vienas, kur nekur būrelis. Daugiau baltliemenių berželių augo ant kalvutės, ties trako viduriu. Beržynėli margino žali kadugiai ir kelios jaunos pušelės. Aplinkui visą kalvą. beveik nenutrūkstamu vainiku, kerojo pilkieji karklai.

Visas trakas buvo pilnas mėlynių ir brukniu. Mėlynės augo plačiais pakilusiais kupstais, o bruknės žėlė tarp mėlynių, lygiose aikštelėse, vietomis persimesdamos ir į kupstus.

Trako krūmuose buvo pilna paukštelių giesmininkų, o žemai kupstuose — gyvačių. Atėjus brandos laikui, mėlynių kupstai iš tolo mėlynuodavo gausiu derliumi, o vėliau raudonai pasipuošusios bruknių aikštelės kiekvieną praeivį viliodavo iš kelio.

Tačiau mažai kas teišdrįsdavo kelti koją į tą gausią uogų karalystę. Ypač baugu buvo vaikams, kurie netaip gyvačių bijojo, kaip paties gyvačių karaliaus. O tas karalius gyveno kalvutėje, kur augo būrys baltliemenių berželių, kur žali kadugiai margino berželių liemenis, kur pilki karklynai tirštai siautė visą kalvą — žalčių karaliaus buveinę. Daug pasakų senieji pripasakodavo apie tą kalvą ir gyvačių karalių. Dėl to dar daugiau būdavo prie kalvos prisiartinti.

Gyvačių karalius labai saugojęs savo žemės plotus, kad kiekvienas praeivis jų netryptų. Ypač nekentęs nedorų žmonių. Kai koks nedorėlis įkeldavęs į traką koją, gyvačių karalius tą patį akimirksnį duodavęs ženklą savo gyvatėms. Tos visos pasiruošdavusios ir laukdavusios kiekviename krūme ir tankiau sužėlusiame kupste. Tegu tik prisiartina nedorėlis!

Senieji buvę girdėję ir gyvačių karaliaus balsą. Paimk smulkiai dantytą staliaus piūklą, sulenk ir paleisk į orą — kaip tas piūklas nuskambės, taip nuskambėdavęs gyvačių karaliaus balsas. Tam balsui išgirsti reikėdavę labai gerų ausų, dėl to ne kiekvienas pasitikėjo. Ir tų dorybių ne kiekvienas buvo kupinas.

O vaikai juo atsargesni: kas mamos nepaklausė, kas cukraus gabaliuką nepasiklausęs nusinešė, kas kaimynui liežuvį parodė. Tai vis nedorybės, kurių mažam sunku išvengti, dėl to tegu sau rausta uogynai! Arba palauks, kol didieji eis į uogas. O tie didieji tai vis didieji: jiems ir sukeikti, rodos, pritinka, ir ko nepaklausyti. Dėl to kartais kas ir nueina į traką, o su jais drauge į pakraštėlį įžengia atsargiai ir vaikai. ir tai dar ausis skliaudydami.

Bet drąsių žmonių vis tiek netrūksta pasaulyje. Ar jie dori, ar nedori. kas juos žino, tik drąsūs, ir tiek.

★

Vieną gegužės mėnesio dieną iš vakarų pusės atėjo žmogus mažu kelučiu tarp kaimo ir trako. Atėjo ir sustojo: vidutinio ūgio, trumpai kirpta barzda ir ūsais, žilais plaukais, veltine kepure, pilku miliniu ir pusilgiais auliniais batais. Ant pečių turėjo pustušti maišą.

Žmogus valandėlę žiūrėjo į kalvutę, paskui ėmė ir pasuko tiesiai į gyvačių karaliaus buveinę. Atėjęs sustojo po didžiausiu berželiu ir apsidairė į visas puses, paskui nusimetė nuo pečių maišą ir atsisėdo.

— Tėte, žiūrėk! — sušuko artimiausio ūkininko, Čekio, sūnus, devynerių metų berniukas. — Ten žmogus nuėjo į gyvačių karaliaus dvarą. Nuėjo ir atsisėdo.

Čekis pasižiūrėjo — žmogus sėdėjo po berželiu ir žiūrėjo į kaimą.

— Tesižinai, vaike, — tarė sūnui. — Tegu sėdi.

— Tėte, — neatleido vaikas, — juk tu žinai. kad ten gyvačių karaliaus buveinė. Tas žmogus turbūt koks burtininkas: sėdi sau, ir nė krust!

— Tesižinai, vaike, — dar kartą pasakė tėvas ir nuėjo sau.

O vaikas užsigulė ant tvoros ir žiūrėjo. Po valandėlės žmogus atsistojo, nusiskiautė milinį, pasidėjo kepurę ir ėmė vaikščioti po kalva. Pavaikščiojęs išsiėmė iš maišo kastuvą, kirvį, piūklą ir pradėjo kasti žemę. Skrodė velėną ir krovė į krūvas. Kasė palaidą žemę ir metė atskirai.

Valandėlę pažiūrėjęs, vaikas vėl šaukia tėvui:

— Tėte, žiūrėk! Tas žmogus kasa!... O ten po žeme gyvačių karaliaus rūmai!

Tėvas pasižiūrėjo — iš tikro žmogus kasa. Ką jis ten darys? Čekis pagalvojęs sako:

— Palauk, vaike, eisiu pasišnekėti, ką jis ten veikia.

Ir nuėjo.

(Bus daugiau)

Ganykloje

Nuotr. R. Kisieliaus

Vokietijoje baltiečiai bendrai minėjo birželį

Ką planavo, bet nepajėgė įvykdyti pabaltiečių Bendruomenių vadovybės, padarė Kaiserslauterne gyveną latviai ir lietuviai. Birželio 16 jie susijungė bendram tragiškųjų birželio įvykių minėjimui. Mintį iškėlė latvių LS dalinių kapelionas liuteronų kunigas A. Celms, kuris, talkinamas kun. B. Liubino, atliko ir paruošiamuosius organizacinius darbus. Finansavo latvių ir lietuvių LS kuopos, vadovaujamos kapt. Kalinowski ir kapt. Venckaus. Į pasitarimus buvo įtraukti taip pat estai iš Pirmasens, nes Kaiserslauterne jų tėra labai mažai.

Žodis lietuviškai

Minėjimas įvyko "Neu Eintracht" salėje, kurioje telpa per 500 žmonių. Ji buvo pilnutėlė. Prie scenos buvo įrengtas tartum altorius su Vokietijos, Estijos, Latvijos ir Lietuvos vėliavomis ir kitais tautiniais simboliais. Po latvių kunigų Lizdiks (kat.) ir Celms sukalbėtų maldų rengėjų vardu minėjimą atidarė ir pasveikino svečius kun. Br. Liubinas. Tada buvo 4 trumpos sveikinimo kalbos: Kaiserslauterno burmistro Demmerle vokiškai, kapt. Lumera – estiškai, maj. Mazarkevičs — latviškai ir kapt. Venckaus — lietuviškai. Po kiekvienos kalbos, latvių pianistei Maija Vinters palydint, buvo sugiedoti atitinkami tautos himnai.

Prof. J. Ereto paskaita

Šventės paskaitą laikė prof. dr. Juozas Eretas, atvykęs iš Šveicarijos, Bazelio. Profesorius, su jam savita energija ir iškalba, dėstė mintis apie tremties uždavinius, apie ištikimybę tėvynei, apie laisvės vilties šviesulius. Jo kalbą keletą kartų nutraukė susižavėjusių klausytojų plojimai.

Meninė dalis

Meninėje dalyje buvo lietuvių tautiniai šokiai ir latvių piano muzika. Tautinius šokius šoko Elzės Tamošaitienės vadovaujami Vasario 16 gimnazijos didieji ir mažiukai moksleiviai: Mažieji sušoko Suktinį ir Kalvelį, didieji — Jonkelį ir Malūną, o mergaitės Sadutę ir Blezdingėlę. Akordeonu šokius palydėjo matematikos studentas iš Darmstadto Mečys Landas. Šokėjai susilaukė publikos ir spaudos labai palankaus įvertinimo.

Pianistė Maija Vinters paskambino prof. Jazeps Vitals latvių liaudies dainų parafrazes ir Lfreds Kalniņš baladę. Maija Vinters yra dar jauna, bet latvių tarpe jau pasireiškusi pianistė. Ji studijuoja muziką Freiburge.

Minėjimas buvo palankiai ir išsamiai aprašytas vietinėje spaudoje. **ELI**

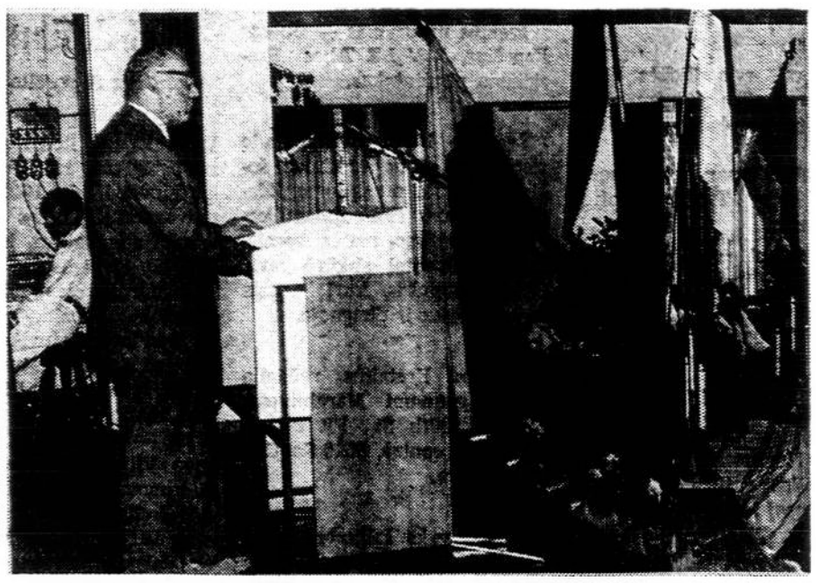

Kap. Juozas Venckus, darbo kuopos vadas, kalba birželio minėjime Kaiserslauterne

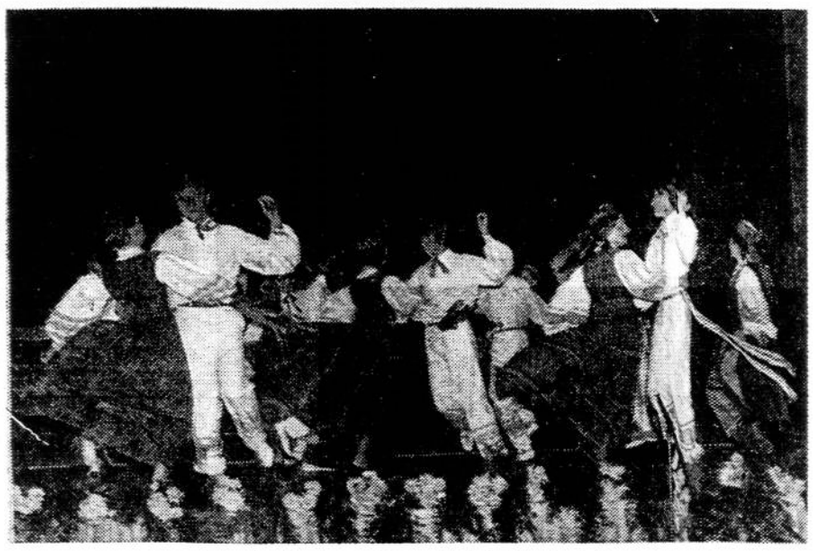

Vasario 16 gimnazijos mokiniai šoka Jonkelį

Publika seka programą

Vilniaus tremtiniai

(atkelta iš 3 psl.)

Maskvos universitete studijavo istoriją ir filologiją, bet studijų nebaigė. Karo metu gyveno Maskvoje ir Minske, kur labai pasireiškė lietuvių pabėgėnų salpoje. 1918 vėl grįžo į Vilnių. Kaune dirbo "Lietuvos Žinių" redakcijoje. Mirė 1923 Kaune. Paliko parašęs tris dramas ir kitus raštus.

Mileris, Jurgis, g. 1894 Vilkaviškio apskr., mokytojas. Baigė Voronezo lietuvių gimnaziją, mokytojavo "Ryto" mokytojų seminarijoje. Kaune mokytojavo II pradinėje mokykloje. 1923 paskirtas Kauno 33 pavyzdinės pradinės mokyklos vedėju. Dalyvavo visuomeninėje veikloje, rašė spaudoje.

Povydis, Juozas, g. 1886 Ukmergės apskr., advokatas. 1907 baigė Petrapilio gimnaziją. 1922-23 Šiaulių apygardos teismo sekretorius, 1924-25 taikos teisėjas Mažeikiuose ir Telšiuose. Nuo 1925 privatinis advokatas prie Šiaulių apg. teismo ir nuo 1939 prie Vilniaus apg. teismo. 1944 pasitraukė į Vakarus. Gyvena JAV ir bendradarbiauja spaudoje.

Randomonis, Andrius, g. 1889 Utenos apskr., chemikas. 1907 baigė Vilniaus gimnaziją ir 1913 chemiją Petrapilio universitete. 1919 grįžo į Vilnių, kur buvo lietuvių gimnazijos mokytojas. Dalyvavo šalpos ir visuomeninėje veikloje. 1922-38 dirbo žemės ūkio ministerijoje. Mokytojavo Kauno III gimnazijoje. Vienas iš uoliausių Vilniui Vaduoti Sąjungos steigėjų, ilgametis sekretorius, valdybos narys. 1939 švietimo ministerijos įgaliotinis Vilniaus kraštui. Mirė 1943 Kaune. Rašė spaudoje, išleido kelias knygas.

Siemaška, Jonas, "Birutės" sk. vedėjas.

Stadzevičius, Bolesłovas.

Šulcas, Tadas, g. 1880 Kupiškio valsč., technologijos inžinierius. 1902 baigė Liepojos gimnaziją ir 1913 Petrapilio technologijos institutą. 1918 grįžo į Vilnių. Dirbo "Vilniečio" redakcijoje, Kaune mokytojavo aukštesniojoje technikos mokykloje. 1927 universiteto tech. fakulteto privatdocentas. 1930 pakeltas į docentus. Parašė daug technikinių knygų.

Vaičiūnas, J., kirpyklos savininkas. **K. Telga**

Lietuvių tautinių šokių grupė važiuoja Prancūzijon

HAMILTONO 'GYVATARAS' DALYVAUS TARPTAUTINIAME FESTIVALYJE

Hamiltonas turi "Gyvatarą" — pagarsėjusią tautinių šokių grupę, kuri išrinkta keliauti į Prancūziją ir ten atstovauti Kanadą tarptautiniame festivalyje.

Tas festivalis bus rugpiūčio 10-15 Montrejau mieste.

Festivalio programa.

skelbiama tokia: rugpiūčio 10 — uždegama festivalio ugnis. Iškilmėse dalyvauja visos tautybės. Rugpiūčio 11 — iškilmingas festivalio atidarymas, tautų paradas su tautiniais drabužiais. Pirmadienį — tautybių pasirodymai keliose vietose. Antradienį — poilsis ir iškyla į Pirenėjų kalnus. Trečiadienį — mišios ir iškilmės prie žuvusiem dėl Prancūzijos laisvės paminklo, oficialus dalyvių priėmimas, pasikeitimas dovanom, suvenyrais. Po pietų paradas ir didysis spektaklis.

Sekmadienį, trečiadienį ir ketvirtadienį, kai kurios grupės bus pakviestos atskirai pasirodyti. Kanadai yra užtikrintas toks pasirodymas. Lietuviai ir prancūzai be savo tautinių šokių išpildys ir keletą bendrų šio krašto šokių. Šiaip kiekvienos grupės pasirodymui skiriama 15 minučių.

Dalyvaus per 20 tautų

Spėjama, kad festivalyje dalyvaus per 20 tautų. Tai lietuviam bus gera proga pakalbėti apie Kanadą ir Lietuvą.

Kanadiškus suvenyrus numatoma gauti iš Hamiltono miesto savivaldybės, įvairių prekybos įmonių. Būtų gera, kad galėtų padovanoti ką nors lietuviško. Čia tiktų "Lithuanians in Canada" leidinys ar kokie kiti mūsų tautiniai dirbiniai.

Kas gali tam reikalui paaukoti knygų ar kokių tautodailės dirbinių, prašom pranešti Išvykos Komiteto informacijos ir spaudos nariui K. Baronui, 1424 King St., E. Apt. Nr. 11, Hamilton, Ont., Canada. Telef. 545-3594.

FAUSTAS KIRSA

Laiškas obelaitėms

Sugrįžęs į namus nebepažinsiu jūsų,
Jaunutės obelaitės, lieknos kaip vamzdeliai.
Kaip balerinos šokot audrai užsisukus,
Ir saulėn tiesėtės kaip gulbinų kakleliai.

Jūs būsit motinos, sultingų vaisių damos,
Nukorusios šakom brūžuosit žemės grumstą,
Raitysit pikrzoles prie gargažėtų šonų
Ir nuo žalių sakų sesėlius saulėn stumsta.

Kada pavasarį vainikais sužydėsta
Ir dar nebus manęs, kuris jus pasodino,
Bitelem, pateliškem, kurmiam ir varlėkam
Sakykit pasakas, koks ilgesys kankina.

Pasveikinkit klevus, kurie seniai per šimtą
Merelių pakelia, nors nezymu, kad seniai.
Kiekvieną rudenį jie su mirtim paširsta,
Ir kas pavasarį jaunystę isgyvena.

Pasveikinkit skylėtom sienom vežiminę.
Pasveikinkit svirnus su durimis pavėsy:
Kai trys karaliai buvo, liko ten trys kryžiai.
Kol grįsiu į namus, gruodų nedaug turės jie.

Klojimą sveikinkit, tą pūzdrą ant kalnelio!
Kiek atmenu aš jį: nei sensta, nei jaunėja.
Ak, taip norėčiau dar per kuprą jam paploti
Ir pasakyt: brolyt, laikykimės prieš vėją!

Jau metų tiek ir tiek,tu po skvernais skylėtais
Ne vieną šimtą žvirblių, blezdingų perėjai . . .
O kiek javų laikei: įkoptum į Montblaną!
Matau tave nuo Satrijos lig Pirenėjų!

Kaip Romoj popiežius, ir senas ir garbingas,
Lietuviškam sode tėvelio rūmai rymo.
Iš dūmtraukio rytais dūmelis erdvėn draikos,
O kiemas užverstas padargais ir vežimais.

Pasveikinkit tuos rūmus, langines ir kraigą,
Ir mirusias dvasias, kurios kasdien ten lankos,
Nors viešpačiai nauji tuos veidus žiauriai draudžia
Ir traiškina takus moderniškiausiais tankais.

Pasveikinkit ir tvartus su žirgais ir jaučiais,
Nekaltus ėriukus, karvytes ir kiaulytes, —
Juk buvom mes visi vienos malonės turtas, —
Bet ten dabar gali tik vortinklius šlaukyti.

Pasveikinkit vyšnaitės ir šaltinio ievą.
Telaukia grįžtančio seni vaizdai ir garsas.
Tiktai gal nesulauks tas išdidus valdovas,
Namų šuo išminčius, kurs vadinos "Marsas".

O grįžęs į namus, rankas iškėlęs saulėn
Su plakančia širdim pagarbinsim Dievulį
Ir pabučiuosiu taip, kaip niekas nebučiavo,
Visus, visur, kas žemėj auga arba dūli.

Lietuvių tautos kankinių paminklas — šv. Marijos Gailestingumo Motinos Aušros Vartų koplyčia, šalia Švento Petro karsto bazilikoje, Romoje, jau ruošiama. Kasimo darbai jau baigti, vykdomi sienų ir lubų sutvirtinimo darbai, ruošiami dekoracijų projektai.

Vatikano ir lietuvių archyvuose liks koplyčios aukotojų vardai, kurie bus įdomūs ne tik šiandien, o ir tolimoje ateityje. Reiktų, kad lietuvių vardų ten būtų tūkstančiai. Galima įrašyti save, savo šeimos narių, savųjų ir pažįstamų kankinių vardus, pasiunčiant auką adresu:

LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND
2701, W. 68th Street Chicago, Ill. 60629

JAV-se aukos nurašomos nuo mokesčių (Tax deductible)

Dainavoje jau stovyklauja moksleiviai

Birželio 16 prasidėjo dviejų savaičių moksleivių ateitininkų stovykla, skirta ateitininkijos 60 metų sukakčiai atžymėti. Suvažiavo moksleivių iš Chicagos, Detroito, New Yorko, Clevelando, Hamiltono, Toronto ir kitų vietovių.

Stovykla atidaryta iškilmingu posėdžiu. Į garbės prezidiumą pakviesta: Moksleivių Sąjungos centro valdybos pirmininkas R. Laniauskas, tėvų atstovas dr. Mikaila, Ateitininkų Federacijos dvasios vadas ir stovyklos kapelionas kun. St. Yla, stovyklos vadovas mok. A. Tauginas, mergaičių vadovė Laima Gustaitytė, berniukų vadovas Kazys Razgaitis, stovyklos komendantas Paulius Alšėnas, dainų mokytojas F. Strolia, administratorė sesuo Ignė. Prezidiumo nariai sakė sveikinimo kalbas.

Stovyklos vadovybė sudaryta iš įvairių sekcijų. Yra mergaičių, berniukų vadovai su jų padėjėjais, vieni rūpinasi dienos programomis, kiti vakaro programomis, muzika, sportu, spauda, jaunesniaisiais. Stovyklos gydytoju yra dr. Vytautas Majauskas.

Pirmadienį, birželio 17, stovykla jau pradėjo normalų darbą, — buvo dr. J. Pikūno paskaita, kuri nagrinėjo ateitininkų veiklą praeityje ir dabar. Vakare buvo pasilinksminimas su žaidimais ir vaidinimėlis. **Gabija**

—'Dienų sūkuriuos' yra antras L. Švalkaus eilėraščių rinkinys, kurį išleido "Šaltinis" Londone, Anglijoje. Rinkinyje yra 47 eilėraščiai, kurių dalis skirta jaunimui. Knygos kaina 1 dol.

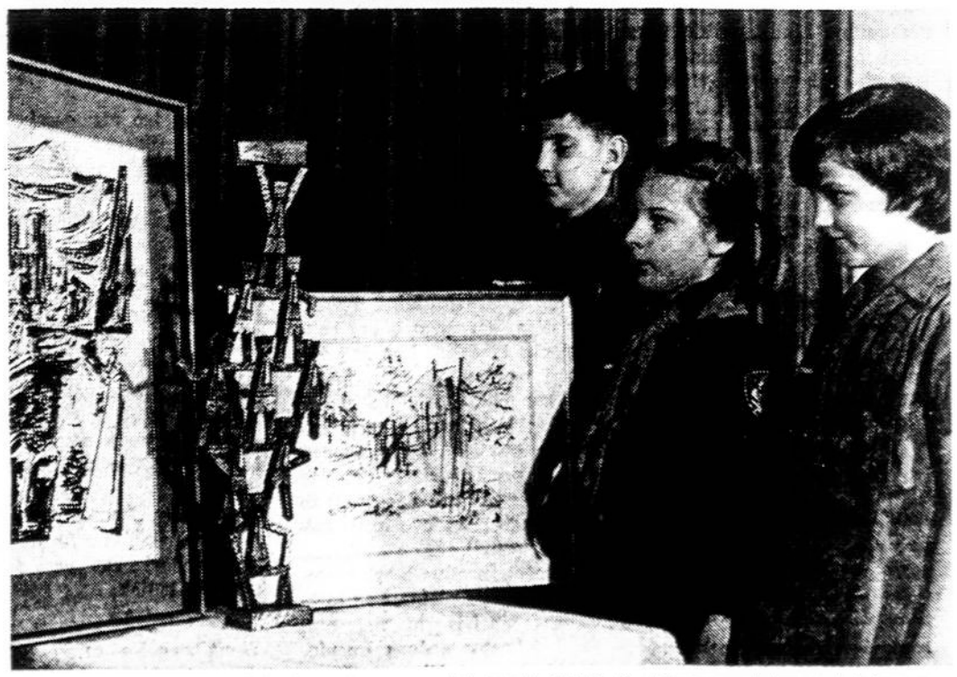

New Yorko skautams remti komitetas buvo gavęs loterijai du dail. V. K. Jonyno paveikslus ir skulptoriaus Vytauto Raulinaičio skulptūrą "Dar kartą valio". Paveikslai buvo išleisti loterijon gegužės 25, gi skulptūra, pagerbiant žuvusį skulptorių, palikta komitetui. Nuotr. Don Sulaičio

LOS ANGELES, CALIF.

Medaus statinėje — šaukštas dervos

Birželio 16 Los Angeles šv. Kazimiero parapija šventė "Lietuvių Dieną". Tai graži šventė, kuri kiekvienais metais Los Angeles lietuvių visuomenei atnešdavo gražių valandų ir suteikdavo progą išgirsti iškiliausius lietuvius dainininkus, gerb. kleb. Kučingio pakviestus iš tolimųjų Amerikos rytų, pasigėrėti ne tik jų dainomis, bet taip pat ir vietinėmis meno jėgomis. Daugelyje į praeitį nuslinkusių "Lietuvių Dienų" vyko ir dailės parodos, kurias Los Angeles lietuviai ilgai prisimins. Susirinkusiųjų širdis džiugindavo maestro Br. Budriūno vedamas parapijos choras, atlikdamas dainas, kantatas, operų ištraukas ir kitokius kūrinius.

Nedaug trūko, kad ir 1968 šv. Kazimiero parapijos "Lietuvių Diena" būtų nuslinkusi praeitin palikdama džiugius ir skaidrius prisiminimus. Trumpai peržvelkime šventės programą. Dail. Andrašūno tapybos paroda, E. Grigaliūnienės keramikos darbų paroda, pašto ženklų paroda, suteikusi jaunimui progą gal pirmą kartą pamatyti nepriklausomo Lietuvos pašto ženklų rinkinį.

Po pietų Marshall High School auditorijoje koncertas su plačia, turtinga ir pasigėrėjimą keliančia programa. Arnoldas Vokietaitis — pirmą sykį Los Angeles lietuvių tarpe — pasirodė scenoje su iki šiol dar mums nematyta laisva laikysena ir vaidyba, kuri kartu su jo sodriu ir meistriškai valdomu balsu užburė klausytojus. Parapijos choras, vadovaujamas komp. Br. Budriūno ir akompanuojamas jau anksčiau iškilusios jaunos pianistės Raimondos Apeikytės, išpildė dvi paties dirigento kantatas. Pirmoji — "Šviesos kelias", parašyta Bernardo Brazdžionio žodžiam, (ne Elenos Tumienės, kaip klaidingai įrašyta programoje) dar tik antrą kartą nuskambėjo Pacifiko pakrantėje visiem primindama kokios pagarbos užsitarnavo lietuvis mokytojas, tartum Kudirkos "Varpas" keldamas tautą naujam gyvenimui. Antrojoje kantatoje Elenos Tumienės (ne Brazdžionio, kaip irgi klaidingai programoje įrašyta) žodžiai, aprengti lyriniais švelnia Br. Budriūno muzika, sekė "Gintaro šalies baladę" ir porino ilgaliemenių, šilkaskarių pušelių pasaką apie gintarėliais riedančias bangas bei nuo vilnies kauburio skambančią dainelę.

Deja, kaip užtenka šaukšto dervos sugadinti visai statinei medaus, taip ir šioje šventėje įsivėlė klaikiai skambantis disonansas. Dar nenutilus Bernardo Brazdžionio kantatos žodžių "ir be knygos, ir be rašto, svetimųjų prispausta, sunkiai nešė vargo naštą..." aidams, nuo scenos praskamba arija iš..."Boriso Goduvono". Ir tą pačią dieną, kai Los Angeles vyksta žiauriųjų birželio įvykių ir išvežimų minėjimas, rengtas Pabaltijo Tautų komiteto, šv. Kazimiero, Lietuvos gynėjo, parapijos rengiamoje 'lietuvių' dienoje disonansu skamba muzika apie ...rusų herojų. Nenoromis kyla klausimas, ar jau mes tiek atbukome savo tautos kančiom ir stiliaus pajautimui, kad jau nebesuprantam, kas tinka ir kas ne? Negi norėta pagerbti baudžiavos įvedėją Borisą Feodorevičių Godunovą? Negi norėta ir pradėta statyti tiltus į rytus? Ir tai tuo metu, kada minime tautos kankinius, išvežtuosius į Sibirą ir didvyrių mirtimi kritusius partizanus. Pasiteisinimo, kad neapsižiūrėta, negali būti. Į tai rengėjų dėmesys buvo atkreiptas dar prieš koncertą...

P. Algis Raulinaitis

Los Angeles lituanistinės mokyklos vedėjas I. Medziukas sveikina Rimą Z. Jodelytę, įteikęs jai mokyklos baigimo pažymėjimą. Toliau matosi klasės auklėtoja J. Puškorienė. Nuotr. L. Kanto

★

Mokslo metų užbaigimas

Prieš 19-ka metų įkurta Los Angeles šv. Kazimiero lituanistinė šeštadieninė mokykla birželio 9 užbaigė mokslo metus. Ta dieną tuoj po sumos mokytojai, mokiniai, jų tėveliai ir svečiai rinkosi į parapijos salę, kurioje įvyko mokslo metų užbaigimo iškilmės.

Sugiedojus tautos himną, trumpą žangos žodį tarė mokyklos vedėjas I. Medziukas, pasidžiaugdamas, kad mokytojai, bendradarbiaudami su tėvais, atlieka didelį darbą, auklėjant jaunąją kartą sąmoningais lietuviais. Labai pagirtinas tėvų lietuviškas pareigingumas, vaikus vežiojant į mokyklą iš labai tolimų vietovių.

Mokyklą lankė 80 mokinių. Keletui pavargus ir nustojus mokyklą lankyti, į jų vietą metų bėgyje įstojo naujų mokinių. Mokytojų ir mokinių darbą žymiai palengvina nauji pritaikyti programai vadovėliai ir pratimai. Neseniai mokykla užsisakė Kanados Lietuvių Bendruomenės — Švietimo Komisijos paruoštas lituanistinėm mokyklom skaidres, kurios bus naudojamos ateinančiais mokslo metais. Šiemet mokykla dalyvavo Chicagos aukšte niosios mokyklos leidžiamam moksleivių metrašty, kuriame buvo įdėta trumpa šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos veiklos apžvalga, penki vyresniųjų skyrių mokinių rašinėliai ir keletas nuotraukų.

Mokykloje dirbo 8 mokytojai. Vaikų darželį, į kurį priimami 4-5 metų vaikučiai, vedė stud. D. Razutytė. Į skyrių, kuriame buvo 20 mokinių, mokė A. Balsienė, II skyr. — O. Gustienė, III skyr. — A. Raulinaitienė, IV skyr. — O. Razutienė, kuri taip pat mokė dainavimą, tautinius šokius ir vedė chorą. Aukštesniuose skyriuose, pradedant V-ju ir baigiant IX-ju, mokė E. Dambrauskaitė, J. Puškorienė ir I. Medziukas, mokyklos vedėjas. Tikybos pamokas vedė: vyresniuose skyriuose kun. dr. A. Olšauskas, jaunesniuose — seselės Agnietė ir Jacinta. Klebonui prel. J. Kučingiui leidus, mokykla nemokamai naudojosi parapijos mokyklos 8-mis klasėmis.

Mokyklos išlaikymu rūpinosi tėvų komitetas: pirm. J. Jodelė, sekret. R. Brazaitienė ir iždin. dr. F. Palubinskas. Mokykla buvo išlaikoma mokinių tėvų, mokant jų visuotiniam susirinkime balsavimu nustatytą mokestį. Dar šiek tiek pajamų gauta iš mokyklos turėtų parengimų. Taip pat mokyklą parėmė: LB Los Angeles apylinkė — 50 dol. Long Beach Lietuvių klubas—25 dol. ir Lietuvių Kredito kooperatyvas, kurio pirmininkas A. Kiršonis, atsilankę į mokyklos užbaigimo iškilmes, šio kooperatyvo vardu įteikė 65 dol. čekį mokslo priemonėm įsigyti.

Sėkmingai išėjusiems nustatytą kursą ir keliamiem į aukštesnius skyrius mokiniam buvo įteikti pažymėjimai. Sveikinimo kalbas pasakė Lietuvių Kredito koperatyvo pirm. A. Kiršonis ir LB tarybos narys poetas B. Brazdžionis. Dar kalbėjo tėvų komiteto pirm. J. Jodelė. Visos mokytojos buvo apdovanotos gelėmis. Mokslo metų užbaigimo iškilmės uždarytos, chorui padainavus keletą dainelių, maldą Marija, Marija. Po to tėvų komitetas suruošė mokytojam vaišes, kurių metu buvo padiskutuota mokyklos programos klausimais. **I.M.**

★

Trumpai

Iš Lietuvių dienos gauto pelno, pridėjus dar anksčiau gautas aukas, vėl išmokėta 3000 dol. skolos. Dabar šv. Kazimiero parapijos skola nukrito iki 17,000 dol.

Raimonda Apeikytė, šiemet Immaculate Heart Kolegiją baigusi pianistė, išpildė piano solo su Metropolitan simfoniniu orkestru komp. Jerome Vaughn naujai parašytą veikalą "Dream Concerto". Koncertas vyko Sportsman Park auditorijoje gegužės 19. Tas pats koncertas birželio 23 buvo pakartotas Los Angeles Mac Arthur parke, po atviru dangumi. Programoje be Raimondos dalyvavo dar ir operos solistai bei instrumentalistai. Orkestrui dirigavo L. Palange.

Jurgis Varnauskas, seniausias Los Angeles lietuvių kolonijos lietuvis tremtinys, sulaukęs 99 metų amžiaus, mirė birželio 12. Nuliūdime liko žmona Agota, dukra Liucija Vebeliūnienė, sūnūs Valentinas ir dr. Edvardas (dabar gyvena Švedijoje). Birželio 15 po gedulingų pamaldų šv. Kazimiero bažnyčioj velionis buvo palaidotas šv. Kryžiaus kapinėse, Los Angeles, Calif. Velionis buvo stambus Lietuvos ūkininkas, giliai religingas ir susipratęs lietuvis. Visą savo šeimą stengėsi mokslinti, leisdamas siekti aukštojo mokslo.

Edvardo ir Laimutės (Vepštaitės) Vasiliauskų sūnų Joną Ričardą birželio 8 pakrikštijo kun. dr. Petras Celiešius. Krikšto tėvais buvo Mindaugas Pleškys ir Danutė Blalchas iš Chicagos.

Rimo ir Zinaidos (Čikotaitės) Kalvaičių sūnų Liną Justiną birželio 8 pakrikštijo kun. dr. Algirdas Olšauskas. Krikšto tėvais buvo Vytautas Ramūnas ir Valdonė Ramanauskas.

Vasaros vaikų aikštelė prie parapijos pradės veikti birželio 25. Organizuoja Los Angeles ateitininkai. Aikštelė veiks antradieniais 6-8 val. vak. Dėl informacijos telef.: 664-1707. — **L.Ž.**

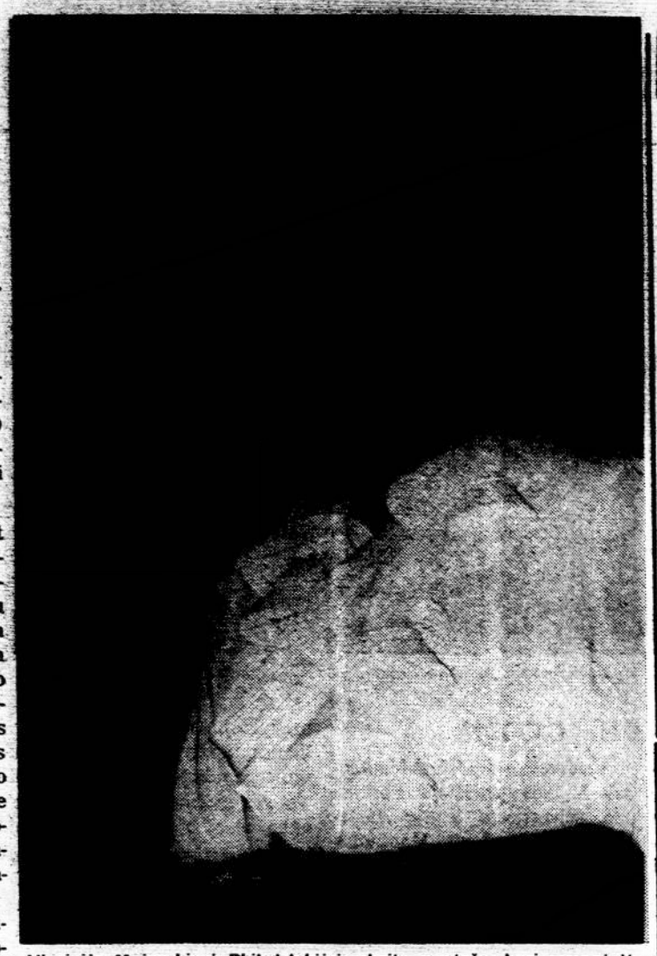

Virginija Majauskienė Philadelphijoje skaito montažą, kurį parengė Vytautas Volertas. Nuotr. K. Čikoto

PHILADELPHIA, PA.

Padėkime "Žilvinui" nuvykti į tautinių šokių šventę Chicagoje. Philadelphijos tautinių šokių grupė, vadovaujama Esteros Bendžiūtės ir Gemos Kreivėnaitės, smarkiai repetuoja ir prakaituoja besiruošiant tautinių šokių šventei. Entuziazmas didelis, jaunimas labai nori važiuoti Chicagon, tačiau be pinigo toli nenuvažiuosi. Šokėjam trūksta lėšų kelionei. Naujai sudarytas šokėjų tėvų komitetas kreipiasi į Philadelphijos ir jos apylinkių lietuvius maloniai prašydamas paremti šį jaunimo užsimojimą. Kiek laikas leis, šokėjai aukas rinks aplankydami lietuviškas šeimas. Kurie nebus aplankyti, yra prašomi savo auką įteikti ar pasiųsti šokėjų tėvų komiteto nariam: Genovaitei Maciūnienei, Vincui Šalčiūnui, Jonui Skladaičiui, Tinai Traunienei ar Primai Vaškelienei.

Paminėti birželio įvykiai. Philadelphijos Lietuvių Bendruomenės birželio 16 suruoštas baisiojo birželio minėjimas buvo pradėtas lietuviškomis mišiomis Šv. Andriejaus parapijos bažnyčioje, kur pritaikytą pamokslą pasakė kun. Peciukevičius. Tuoj po mišių visi rinkosi į parapijos salę minėjimui. Sukalbėjus maldą ir pagerbus žuvusiuosius tylos minute, Philadelphijos Lietuvių Bendruomenės valdybos narys Jonas Skladaitis pristatė kalbėtoją Juozą Kananavičių. Savo įdomioje ir gerai paruoštoje kalboje Juozas Kananavičius trumpai apžvelgė Sovietų Rusijos žiaurumus ir klastą taikant komunizmo idėjas Lietuvai ir jų grėsmę visam laisvam pasauliui. Meninę dalį atliko trys šių metų šeštadieninės lituanistinės mokyklos abiturientės: Danutė Bakanaitė, Ingrida Gudėnaitė ir Danutė Juzaitytė. Po deklamacijų šių mergaičių trio, paruoštas Violetos Bendžiūtės, sudainavo keletą liaudies dainelių pritariant gitara. Minėjimas užbaigtas Lietuvos himnu. **S.M.J.**

— **Kostas Dočkus,** JAV LB centro valdybos iždininkas, rūpinasi solidarumo įnašų išrinkimo reikalais. Iki šiol iš 69 LB apylinkių už solidarumo įnašus teatsiskaitė tik 32 apylinkės.

IŠ VISUR

— **Dail. Romas Viesulas** birželio 22 Clevelande susituokė su Jūrą Gailiušyte. Dail. Viesulas jau kuris laikas dėsto meną Philadelphijos universitete. Į tą patį universitetą kaip lektorė priimta ir jo žmona.

— **Illinois gubernatorius Samuel Shapiro** parašė tautinių šokių šventės komiteto pirm. dr. L. Kriaučeliūnui laišką, kuriame pasižada įeiti į tautinių šokių šventės komitetą, dėkoja už kvietimą ir pasisako, kad jis, kaip kilęs iš kaimyninės Estijos, linki sėkmės kovoje už laisvę ir geriausio pasisekimo šokių šventei.

— **Lietuvių filatelistų suvažiavimas** šaukiamas Chicagoje tautinių šokių šventės proga. Tikimasi, kad drauge su šokėjais suvažiuos ir nemaža filatelistų. Suvažiavimo ruoša rūpinasi draugijos pirm. Ignas Sakalas ir biuletenio redaktorius E. Petrauskas.

— **Tautos Fondui** padidintą (25 dol.) metinį įnašą įmokėjo Pranas Karalius iš Clevelando ir atsiuntė Washingtono lietuvių tarpe surinktus 201 dol. dr. Vl. Viliamas, T. F. įgaliotinis.

— **Irena Smieliauskienė,** kelių tautinių šokių grupių vadovė ir mokytoja Chicagoje, yra paskirta trečiosios tautinių šokių šventės meno vadovės Jadvygos Matulaitienės asistente vaikų programom.

— **Akt. Aldonos Eretaitės,** viešnios iš Europos, rečitalis, įvykstąs liepos 5 v.v. Jaunimo centre, bus paįvairintas ir kita programa. Bilietai gaunami "Marginiuose". Akt. A. Eretaitė bus trečiosios tautinių šokių šventės pravedėja.

— **Fotografas Vladas Balchas (Balčas)** trečiosios tautinių šokių šventės komiteto pakviestas oficialiuoju šventės fotografu. Jis aprūpins spaudą nuotraukomis. Kiti fotografai galės daryti nuotraukas tik be šviesų ir tik iš savo vietų.

— **Tautinių šokių šventės komitetas** maloniai kviečia svečius suvažiuoti šventės anksčiau, nes jeigu 10,000 žmonių pradės važiuoti paskutinėmis minutėmis, bus neišvengiamas didelis susigrūdimas, kenkias ir rengėjam ir svečiam. Dėl tos pat priežasties prašo įsigyti šventėn, banketan ir akt. Eretaitės rečitalin bilietus irgi iš anksto.

— **Jonas Jasaitis,** JAV LB tarybos narys, vadovaus banketui Arlington Park Race Track klube liepos 6. Kvietimai prašoma įsigyti iki birželio 29.

TRADICINĖ LIETUVIŲ DIENA MARIANAPOLYJE

Thompson, Connecticut

1968 m. liepos 4 d.

DIENOS PROGRAMA

11:00 Iškilmingas Šv. Mišias aukoja ir pamokslą sako *kun. Jurgis Vilčiauskas,* Šv. Antano parapijos klebonas, Ansonia, Conn.
Šv. Mišias gieda Šv. Andriejaus parapijos choras, vadovaujant muz. *Jonui Beinoriui,* New Britain, Conn.

12:00 Pietūs ir įvairios pramogos.

3:30 Meninė programa, šokiai.

•

Lietuvių Dienos rengėjai ir Marianapolio Marijonai nuoširdžiai visus kviečia dalyvauti šioje TRADICINĖJE LIETUVIŲ ŠVENTĖJE. Puiki proga pasinaudoti Dievo palaima — dalyvauti Šv. Mišių aukoje po atviru dangum, išgirsti gražių lietuviškų giesmių ir skambių dainų, laimėti vertingų dovanų, sutikti su draugais ir pažįstamais, apžiūrėti naujai atsikuriantį Marianapolį, bendrai pasilinksminti ir pasigrožėti žavinga Marianapolio vasaros gamta.

LAUKSIME!

BALTIMORE, MD.

Vasaros karščiai stipriai jaučiami Baltimorėje. Tvankus karštas oras neleidžia žmonėm atsigauti nei dieną nei naktį. Lietuviai, baigę darbus, paprastai važiuoja prie Chesapeake Bay vandenų, kur turi savo vasarvietes. Ten praleidžia savaitgalius.

Šv. Alfonso bažnyčios bokštas remontuojamas šia vasarą. Bažnyčia pastatyta prieš 123 metus. Bus nuvalyti visi dažai nuo bokšto, patikrintas cementas tarp plytų. Darbas užtrūks penkis mėnesius. Po to bokštas atrodys kaip naujas.

Sodaliečių bingo žaidimai buvo birželio 14 mokyklos salėje.

Lietuvių radijo valandėlės piknikas buvo birželio 16 Conrad Ruth's Villa parke. Valandėlės vedėjai A. Juškus ir K. Laskauskas padėkojo visiem dalyvavusiem.

C.Y.O. naujoji valdyba: ko: pirm. Nancy Juškus, vicepirm. Sandra Molina, raštininkė Joyce Gill ir fin. sekr. Albinas Poderys. Pirmininkauti įvairiem komitetam išrinkti: religijos — Jūra Dulytė, kultūros — Diane Harrington, pasilinksminimo — Jane Lipton ir atletų — Raymondas Kačinskas.

Lietuvių svetainės šerininkai kviečia visu į metinį pikniką birželio 30 Con rad Ruth's Villa parke. Šokiam gros Jono Lekevičiaus orkestras.

Petronė Lekevičienė —Lockwich, ankstesnės kartos lietuvė, mirė šv. Agnietės ligoninėje birželio 9. Velionė ilgus metus sirgo. Kai buvo sveika, dirbo siuvykloje. Buvo susipratusi lietuvė, dalyvavo lietuviškuose parengimuose, buvo uoli šv. Alfonso parapietė. Gedulingos mišios už jos vėlę aukotos šv. Alfonso bažnyčioje birželio 13. Palaidota Holy Redeemer kapinėse. Liko nuliūdęs vyras Petras, nuliūdę vaikai: Lilė, Jonas ir Edvardas. Ji buvo motina Jono Lekevičiaus, kuris Baltimorėje turi savo šokių orkestrą.

Juozas Dėdinas, naujos kartos lietuvis, atvykęs iš Vokietijos prieš 15 metų ir apsigyvenęs Baltimorėje, mirė birželio 10. Buvo susipratęs lietuvis, dalyvavo įvairiuose parengimuose, buvo uolus šv. Alfonso parapijos narys. Gedulingos mišios už jo sielą aukotos šv. Petro barnyčioje birželio 13. Palaidotas Holy Redeemer kapinėse. Liko nuliūdę vaikai: Ona, Kunigunda, Marija, Jonas ir Juozas. **Jonas Obelinis**

Tėvų pranciškonų vienuolynui, Aušros vartų koplyčiai, Kultūros židiniui — Jaunimo centrui aukojo

Po 100 dol.: Stasys Ramonas, Línden, N. J
Adolfas ir Jadvyga Damušiai, Detroit, Mich.
Kazys Krivickas, Clarks Summit, Pa.
N. N., Brooklyn, N. Y.

90 dol. Pulcherija Turulis, Hollis, N. Y.

25 dol. N. N., Richmond Hill, N.Y.

12 dol. Kazimiera Sireikis, Cicero, Ill., įrašo tėvus Kazimierą ir Amiliją

Po 10 dol.: Bruno A. Bubelis, New Hope, Pa. Kęstutis Keblys, Southerfield, Mich., F. Janušonis, Niagara Falls, Paulina Sveiterienė, T. Staugaitienė, Newark, N.J., V. Vaškūnas, Brooklyn, N.Y., Vladas Viliamas, Wash. D. C.

Po 5 dol.: P. Kundrot, Cleveland, Ohio, J. Širvinskaitė, Brockton, Mass., V. Laurinaitis, Brooklyn, N. Y.

Po 1 dol.: J. Botyrius, Brooklyn, N.Y., J. Terleckas, Zerbe, Pa., M. Petraitienė, Port Chester, N.Y.

Visiem aukojusiem teatlygina Visagalis!

Įamžinkite save ir savo šeimos mirusius šiame kilniame darbe Dievo garbei ir Tėvynės labui. Paskubėkite dosnia auka, kad visi statybos darbai kuo greičiau pasistūmėtų pirmyn. Nepamirškite šių kilnių planų prisiminti ir testamentuose. Mūsų padėka ir maldos. Dabarties ir ateities kartos nepamirš Jūsų. Aukas siųsti: Building Fund, Franciscan Monastery, 680 Bushwich Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

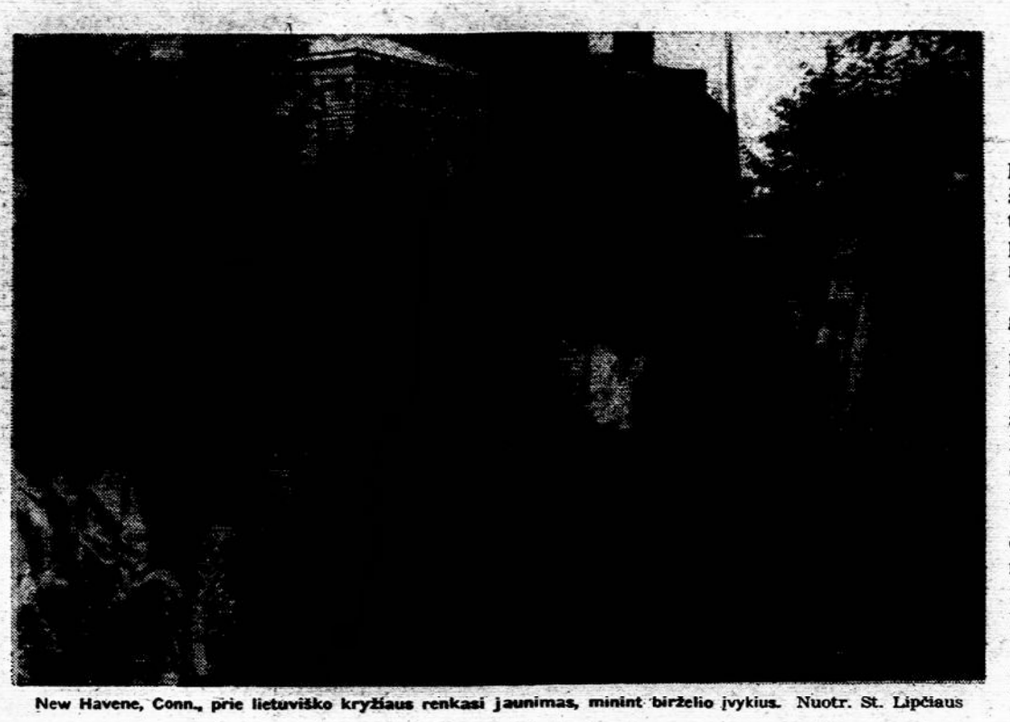

New Havene, Conn., prie lietuviško kryžiaus renkasi jaunimas, minint birželio įvykius. Nuotr. St. Lipčiaus

NEW HAVEN, CONN.

Aleksandrai ir Vladui Šauliam, gyvenantiem Woodmonte, birželio 9 dukra Zita suruošė pokylį 25 metų vedybinei sukakčiai paminėti. Programai pravesti pakviestas A. Gruzdys. Sugiedota ilgiausių metų. Kripauskas sveikino Susivienijimo vardu, M. Jokubaitė — Liet. kat. mot. 33 kp., J. Kazlauskienė, Jakoveckas — Liet. klubo, A. Lipčienė — Liet. Bendr. Vietos kolonijoj Šauliai žinomi kaip geri ir susipratę žemaičiai. Abu kilę nuo Papilės. Karo audrų atblokšti, šiame krašte sunkiai dirbo, šeimą augino ir gražiai įsikūrė. Vyriausia duktė Zita, buvusi aktyvi kolonijos narė, baigusi Albertus Magnus kolegiją bakalauru matematikoje, dirba Hartforde draudimo įstaigoje. Laimutei dar vieni metai gimnazijos, Algis pradžios mokykloje.

Baisusis birželis paminėtas birželio 16. Prieš lietuviškas pamaldas 10:30 val. studentų ir moksleivių ateitininkų bei lietuviškos mokyklos mokiniu sudaryta eisena bažnyčion atlydėjo vėliavas ir atnešė gėles. Choras tuo metu giedojo Apsaugok, Aukščiausias. Šv. mišias aukojo ir minėjimo pamokslą pasakė kun. dr. V. Goras. Mišių aukojimo ir komunijos metu solo Haendelio Largo ir ariją iš Bacho kantatos Nr. 174 giedojo S. Nasvytytė-Valiukienė. Mišiom pasibaigus bažnyčioje sugiedotas Lietuvos himnas. Lauke prie lietuviško paminklinio kryžiaus padėtos gėlės, o klebonas kun. A. Zanavičius angliškai pasakė trumpą kalbą. Minėjimas baigtas giesme Marija, Marija. Lietuvių Bendr. apyl. valdyba dėkoja visiem į minėjimą atsilankiusiem. Žmonių buvo daugiau negu paprastai liet. pamaldose, bet toli gražu ne visi, kurie turėtų būti.

Vaidevutis -Andrius Mantautas birželio pradžioje Fordhamo universitete įsigijo daktaro laipsnį. Prof. dr. Mantautas dabartiniu metu dėsto filosofiją Albertus Magnus kolegijoj.

Rūta Kronkaitienė, Vasario 16 gimnazijos, Vokietijoje; auklėtinė, prieš porą metų čia gyvenusi ir dirbusi lietuviškoj mokykloj, užsilikusį jai priklausantį atlyginimą 39 dol. sumoje paaukojo liet. mokyklai. Tai yra didžiausia vieno asmens auka visoj mokyklos istorijoj. Mokyklos tėvai širdingai dėkoja R. Kronkaitienei už didelę paramą mokyklai. Jos vyras maj. Jonas Kronkaitis tarnauja JAV kariuomenėj.

Albina Lipčienė

NEW LONDON, CONN.

Minėjome Lietuvos kankinius

Birželio 16 vietos L. B. apyl. valdyba surengė ištremtųjų ir nukankintųjų lietuvių minėjimą. Minėjimas įvyko Voluntown, Conn. Šv. Tomo bažnyčioje klebonas prof. dr. V. Cukuras, asistuojant Kennebunkport, Maine, Šv. Antano lietuviškosios gimnazijos direktoriui tėvui Augustinui Simanavičiui, O.F.M., ir Putnamo arkivysk. Matulaičio senelių namų kapelionui kun. Vyt. Zakarui, aukojo mišias, kurios vyko lietuvių kalba. Vargonavo moksleivis Alg. Rajeckas. Buvo giedamos lietuviškos giesmės. Pamoksle prof. Cukuras paminėjo, kad pirmą kartą šios amerikiečių parapijos istorijoje meidžiamės lietuviškai už didįjį Lietuvos laisvės reikalą ir už Lietuvos kankinius.

Po mišių minėjimas vyko parapijos salėje. Alg. Rajeckui paskambinus Chopino preliudą, dail. A. Pakštienė perskaitė partizanų maldą, inž. A. Giedraitis tarė trumpą žodį, stud. S. Kondrataitė skaitė ištrauką iš "Lietuva tironų pančiuose", A. Pakštienė ir A. Giedraitis deklamavo Sibiro eilėraščius, S. Kondrataitė — Nykos-Niliūno "Paskutinę kelionę". A. Pakštienė dar paskaitė Sibiro tremtinės S. Rūkienės atsiminimų ištrauką. Programa baigta A. Giedraičiui deklamuojant B. Brazdžionio "Be motinos tėvynės", deklamaciją palydint A. Rajeckui Chopino muzikos garsais.

Programa vyko gražioje pynėje — niekam nepristatant asmenų, niekam nedarant jokių įžangų: vienas baigė, kitas pradėjo ir t.t. be įvadinio ar tarpinio žodžio, be kvietimų ar vaikščiojimu iš salės. Programos vykdytojai nuo pat pradžios iki galo sėdėjo už stalo bei prie pianino. Tai įdomi naujovė, bandytina ir didesnėse lietuvių kolonijose. Už įspūdingą minėjimą ačių naujajai apylink. valdybai: pirm. A. Giedraičiui, sekr. prof. V. Cukurui, iždi. E. Kondratienei; taip pat ir programos dalyviam.

Po minėjimo įvyko trumpas susirinkimas ir vaišės, per kurias įsigyta jubiliejinių vokų, ženklelių, plakatėlių ir užsisakyta vyties ženklelių.

Minėjime dalyvavo gausus būrys lietuvių. Pažymėtina, kad jame, kaip ir kiekvienam apylinkės susirinkime bei parengime, dalyvavo ir Marija Binkienė, 80 m. amžiaus, nestiprios sveikatos E. Kondratienės motina. Nuoširdus ačiū M. Binkienei už gražų pavyzdį.

Jurg. Ežer.

— **Pasaulio Lietuvių Bendruomenės** valdyba 1969 m. skelbia lituanistinio ugdymo metais.

A. ir V. Šauliai savo vaikų tarpe, paminėję vedybinio gyvenimo 25 metų sukaktį. Iš k. į d. Zita, Vladas ir Aleksandra Šauliai, Laimutė ir Algis. Nuotr. St. Lipčiaus

AR ŽINAI, KAD

Plunksnuočių pasaulyje greitakojis strutis yra didžiausias.

Mažiausias — vaivorykštės spalvos spindintis kolibras.

Stručio kiaušinis sveria apie pusantro kilogramo, o kolibro — tik 0,2 gramo.

Emfizema — sunkaus kvėpavimo liga

DR. A. GRIGAITIS

Sergančių emfizema Amerikoj yra apie 10 milijonų. Vyrai šia liga serga dažniau negu moterys. Ligos atveju .. išsipučia plaučiai, nes plaučių audiniai nustoja elastingumo.

Mes įkvepiam į plaučius deguonį. Jis patenka į mažas plaučių pūsleles, o iš jų smulkiais indeliais pereina į stambius kraujo indus ir yra išnešiojamas po kūno audinius. Iš kūno į plaučių pūsleles renkasi angliarūkštė, kurią mes iškvepiam.

Sergant emfizema, kada plaučių audiniai netenka elastingumo, pasikeitimas deguoniu ir angliarūkšte pasunkėja. Įkvepiamas oras užsilaiko plaučiuose. Plaučių pūslelėse prisirenka gleivių, kurios pagaliau užkemša smulkius bronchus. Pasunkėja atsikosėjimas ir kvėpavimas.

Sveikas žmogus per minutę daro 16-18 kvėpavimų. Emfizematikas: 20-30. Dėl tokio sunkaus kvėpavimo išsipučia krūtinės ląsta.

Kas sukelia emfizemą? Pirmiausia — nešvarus oras, darbas dulkėtam ore, įvairios dujos, sunkus fizinis darbas. Į emfizemą veda rūkymas, alkoholis. Emfizemą gana dažnai gauna muzikantai, kurie pučia dūdas. Senatvė, dėl organizmo nusidėvėjimo irgi veda į emfizemą.

Dažniausiai liga atsiranda iš lėto. Ligos pradžioj visi negalavimai yra lengvi. Vėliau atsiranda sunkus kosulys. Ligonis negali iškosėti plaučių takuose susirinkusių gleivių. Krūtinėj girdėti švilpimas. Atsiranda trumpas kvėpavimas ir dusulys. Pamėlynuoja lūpos. Kiek paėjėjus, trūksta oro. Dėl pasunkėjusios oro apykaitos plaučiuose širdis turi daugiau dirbti ir dėl to, ypač pas senus žmones, pradeda silpnėti. Silpnėja ir bendrai sveikata. Būna blogas apetitas. Atsiranda nemigas. Ligonis negali miegoti gulėdamas, o tik sėdėdamas. Rudenį ir žiemą liga pablogėja. Vasaros metu ligonis atsigauna ir jaučiasi patenkinamai.

Ligos atsiradimui nustatyti naudojami specialūs aparatai, kurie parodo, kiek įkvėpuojama ir kiek iškvėpuojama oro. Pagal tai sprendžiama apie plaučių stovį. Be to, emfizemos diagnozei nustatyti padeda kraujo tyrimas.

Gydymas

Iki šio laiko nėra radikalių vaistų ligai pagydyti. Yra vaistų jai palengvinti bei sustabdyti jos plėtimuisi.

Pirmiausia reikia atsisakyti visko, kas į šią ligą veda: rūkymo, alkoholio, sunkaus darbo. Pakeisti, jei yra reikalas, profesiją. Vengti sporto. Nutukusiem svarbu numesti svorį. Labai svarbu gydyti bronchito reiškinius. Tai padeda stabdyti ligos plėtimąsi.

Daromi įkvėpavimai vaistų, minkštinančių gleives ir lengvinančių jų iškosėjimą.

Daug padeda švarus oras, lengvas, maistingas maistas, vitaminai. Esant reikalui, reikia pakeisti miesto orą į švarų užmiesčio klimatą. Šaltu metu šiltai laikyti kojas ir krūtinę. Bendrai nenušalti. Kvėpuoti tik per nosį. Šaltą dieną lauke susilaikyti nuo ilgesnio pasikalbėjimo. Naudinga kasdien, esant tinkamam orui, pasivaikščioti. Silpnėjant širdžiai, padėti jai vaistais.

Emfizemos atveju gydytojai pataria plaučių gimnastiką. Negilus įkvėpavimas, gilus iškvėpavimas, iškvėpavimo gale suspaudžiama abiem rankom krūtinės ląstos apačia. Tai daryti kelis kartus per dieną, po dešimt minučių, žinoma, pasitarus su gydytoju.

Vaistinėse galima gauti specialų kišenini pulverizatorių, kurį ligonis laiko prie savęs. Pasunkėjus kvėpavimui, iš aparato per nosį ir burną kvėpuojami vaistai.

CLEVELAND, OHIO

Tragiškų birželio įvykių minėjimas įvyko birželio 16. Mišias aukojo: Švč. Panelės Nesiliaujančios Pagalbos bažnyčioje kleb. kun. J. Angelaitis, Šv. Jurgio bažnyčioje — kleb. kun. B. Ivanauskas, pasakęs tai dienai ir minėjimui pritaikytą pamokslą. Organizacijos pamaldose dalyvavo su savo vėliavom.

Minėjimą Šv. Jurgio parapijos salėje atidarė Alto Clevelando skyriaus pirm. inž. R. Kudukis. Kun. K. Žemaitis sukalbėjo maldą. Irena Grigaliūnaitė sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus.

Inž. R. Kudukis savo įžanginėje kalboje pažymėjo, kad komunist. Rusijos siekimas yra išnaikinti ko daugiau pabaltiečių ir įvykdyti kolonializmą. Mum, gyvenantiem laisvame pasaulyje, tenka dėti visas pastangas, kad greičiau būtų atgauta Lietuvai laisvė ir nepriklausomybė.

Balfo atstovas Edvardas Stepas paryškino tos organizacijos tikslą padėti vargo atsidūrusiem lietuviam. Balfo šalpos darbas eina lygiagrečiai su Alto politiniu darbu.

Clevelando miesto burmistras Carl B. Stokes išleido specialią proklamaciją ir birželio mėnesį paskelbė Lietuvos gedulo mėnesiu. Burmistro atstovas A. Donnald proklamaciją perskaitė ir įteikė inž. R. Kudukiui.

W. E. Minshall savo kalboje ne tik priminė Lietuvos įvykių liūdnuosius momentus bet ir skatino toliau kovoti už Lietuvos laisvės atgavimą. Kongresmanas pasižadėjo ir pats tęsti kovą už pavergtų tautų išlaisvinimą.

County auditor Ralph J. Perk, tautybių sąjūdžio pirmininkas, savo ilgesnėje kalboje iškėlė tautybių reikšmę politiniame gyvenime. Jis pranešė, kad liepos 18, vakarą, miesto centre, Public Square, rengiamas pavergtų tautų savaitės minėjimas. Minėjimui vadovaus Clevelando tautybių sąjūdis. Pagrindiniu kalbėtoju pakviestas plačiai žinomas politikas senatorius Frank J. Lausche.. Organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis, moterys —su tautiniais drabužiais. Pasirodys ir pavergtų tautų choras.

Kongreso atstovė Frances P. Bolton, iškili kovotoja prieš komunizmą, negalėdama pati dalyvauti minėjime, prisiuntė laišką, kuris buvo perskaitytas.

Pagrindiniu kalbėtoju lietuvių kalba buvo pakviestas iš Chicagos Alto centro valdybos narys Jonas Jasaitis. Jis kalbėjo trumpai, bet taikliai, ragindamas lietuvių visuomenę gyventi ne vien prisiminimais, bet ir aktyviai jungtis į veikiančias organizacijas ir sujungtomis jėgomis siekti užsibrėtų tikslų.

Alto Clevelando sk. valdybos paruoštą rezoliuciją perskaitė Ingrida Bublienė.

Minėjimas praėjo įspūdingai. Būtų buvęs dar įspūdingesnis, jei būtų įvykęs kultūriniuose darželiuose, prie dr. Basanavičiaus paminklo. Negalėjo ten įvykti dėl lietingo oro.

L. Žvirkalnis

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. M. ŠVEIKAUSKIENĖ sutiko šiame laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojam. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųstini jos adresu: Mrs. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Co operative Bank Plaza, 1864 Centre St., West Roxbury, Mass. 02132.

ŽMONOS IŠLAIKYMO PAREIGA

Klausimas

Ištekėjau prieš pusantrų metų; vaikų neturime, nes vyras sako, kad vaikai yra perdaug didelės išlaidos. Abu su vyru lankome universitetą. Mano vyras visai nedirba, o aš dirbu "part -time" (ne visą laiką). Be to, dirbu vasaromis. Mano uždarbio neužtenka mano išlaidom padengti, nes aš už viską turiu mokėti 50:50 proc., per pusę. Vyrui nereikia rūpintis dėl pinigų, nes jo tėvas mirdamas jam paliko užtenkamai pinigo. Aš, iš kitos pusės, turiu save išlaikyti, namuose visą tvarką ir švarą užlaikyti ir be to stengiuosi dar mokytis. Jaučiuosi visuomet pavargusi, esu nervuota ir nesveikuoju. Reikėtų kreiptis pas daktarą, bet neturiu pinigo. Ar yra kokių įstatymų, kurie numato, kad vyras privalo savo žmona rūpintis, nors ir nėra vaikų. Mano vyras taipogi turi nekilnojamojo turto, bet viskas yra jo ir jo motinos vardu.

Maloniai prašau man patarti. Ką aš turėčiau daryti? Esu jauna, ligonis ir be pinigo. Nežinau kur kreiptis.

Žmona, New Jersey valstija

Atsakymas

Tikiuosi, kad šis laiškas buvo parašytas juokais. Sunku patikėti, kad jauni žmonės, ką tik vedę ir abu lanką universitetą, turėtų panašių problemų. Atsakau į šį laišką todėl, kad, jei Tamsta iš tikrųjų turi tokią problemą, kurią aprašei, Tamstai būtų pravartu žinoti, jog Amerikoje vyras privalo išlaikyti savo žmoną. Jis turi ją aprūpinti tinkamu butu, maistu, reikalingais rūbais ir mediciniška pagalba, jei ji yra jos reikalinga. Ar yra ar nėra vaikų — nesudaro skirtumo. Jei yra vaikų, jis privalo ir juos tinkamai išlaikyti ir juos aprūpinti viskuo, kas jiem yra reikalinga, kol jie yra mažamečiai.

Jei Tamstos sąlygos yra tokios, kokias Tamsta aprašai, patarčiau nueiti pas vietinį advokatą ir su juo pasitarti. Faktas, kad Tamstos vyro nekilnojamas turtas yra ir jo motinos vardu, taipogi nieko nereiškia. Advokatas žinos, kas darytina tokiomis aplinkybėmis. Jei vyras nėra ligonis, jis bus teismo priverstas Tamstą išlaikyti. Nėra tokio įstatymo, pagal kurį Tamsta būtum verčiama prisidėti savo uždarbiu prie bendro namų išlaikymo.

Geriausias kelias keliauti pasaulyje. Panašiu vardu anglų kalboje jau kuris laikas eina žinomos firmos skelbimas. Toji firma — BESTWAY TRAVEL AGENCY, 84-14 A, Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. Tai pačiame lietuvių gyvenamame centre. Biuras antroje pusėje Jamaica Ave., kur yra Chase Manhattan bankas. Patogu privažiuoti autobusu, o taip pat ir traukiniu, išlipus Forest Parkway stotyje. Taip pat ir automobiliais keliai veda į čia iš visur. Ir kaip gera, kad savo apylinkėje turime kelionių biurą, kuris mus gali viskuo aprūpinti — bilietais lėktuvais ir laivais po visą pasaulį. Ši agentūra parūpina ir traukinių bilietus ir, jei reikia, sutvarko visus, kad ir sudėtingos kelionės reikalus, viešbučių, restoranų rezervacijas ir kita. Tad tais reikalais jau nereikės rūpintis atostogų metu ar šiaip kelionėje. Čia ir kelionių čekiai, planai, tvarkraščiai. Žodžiu viskas, kas didžiausiame kelionių biure randama tvarkingai sudėta, tai visa yra ir šioje kelionių agentūroje.

Vardas gražus, agentūra tinkamai keleiviam patarnauja, tad ir skelbiasi laikraštyje — Darbininke, nes daug lietuvių to biuro patarnavimu pasinaudojo ir rekomenduoja kitiem.

Svarbu ir tai, kad tai vienintelis apylinkėje oficialus kelionių biuras, kuris laikosi visų nustatytų taisyklių ir neša atsakomybę už visus kelionėje galinčius pasitaikyti kokius nors prietykius.

Turint tokį kelionių biurą kaimynystėje, nereikia važinėti kur į miestą. Visi patarnavimai suteikiami ir kelionės į visus pasaulio kraštus bet kokiomis susiekimo priemonėmis sutvarkomos čia pat. **M. B.**

JŪROS SKAUTAM REIKIA LAIVO

Kennebunkport, Maine

Šv. Antano gimnazijoje Kennebunkporte, Maine, veikia skautų "Kretingos" tuntas, kuriame yra ir jūrų skautai, pasivadinę "Gintaro laivu", su trimis valtimis: Jūros narai, Jūros vilkai ir Baltijos jūra.

Laivo vadas —Andrius Vilutis iš Chicagos, Ill., adjutantas — Vytautas Mickevičius iš Toronto, Ont.

Skautų suvažiavime buvo priimtas nutarimas paremti jūrų skautus, kad galėtų įsigyti būrinį laivelį, su kuriuo galėtų išplaukti į jūrą. Veikimo sąlygos yra labai palankios, tik reikia priemenių — laivo.

Komitetas kreipiasi į visuomenę ir prašo paramos. Į šį fondą jau savo aukas įnešė: provinciolas Tėv. L. Andriekus — 25 dol., J.V.S. Ignas Petniūnas — 10 dol.

Laukiame ir daugiau gerasirdžių aukotojų.

J. Bernotas

Lietuvių pranciškonų kultūrinei veiklai testi reikalingas jaunimas.

Pranciškonai nuoširdžiai kviečia lietuvius jaunuolius tapti šv. Pranciškaus Asyžiečio sekėjais.

Drasinės veiklos dirva labai plati.

Jaunuoliai priimami klierikais ir broliais. Visiems yra teikiama proga siekti mokslo.

Norint informacijų, rašoma šiuo adresu:

Provincial Superior
Franciscan Monastery
Kennebunkport, Maine
04046

DĖMESIO —

DOVANŲ SIUNTĖJAMS Į LIETUVĄ IR U.S.S.R.

Mes džiaugiamės galėdami pranešti, kad sparčiai padidėjus klientų skaičiui ir veiklai mums pasisekė pasiekti tokių pagerinimų:

1. Pagreitinti užsakytų dovanų pristatymą.
2. Suprastinti Vnešposyltorg'o užsakymų vykdymo procedūrą.
3. Padidinti Vnešposyltorg'o krautuvių ir sandėlių skaičių visoje U.S.S.R.
4. Padidinti visokių prekių pasirinkimą — drabužių, medžiagų, avalynės ir t.t.
5. Sudaryti naują sistemą patvirtinimui, kad užsakymai įvykdyti. Pasek pavyzdžiu tūkstančių mūsų klijentų, kurie patyrė, kad dovana per PODAROGIFTS, INC. yra geriau negu:

A. Siuntinio siuntimas iš čia (jokio muito užsakymams per Podarogifts);

B. Money order arba banko perlaida (negalioja specialiose Vnešposyltorg'o krautuvėse);

C. Jokių kitų primokėjimų (Vnešposyltorg moka mums komisiją).

APLANKYKIT MŪSŲ PARODINĘ SALĘ NEW YORKE

Siųskite savo užsakymus ar klausimus į

PODAROGIFTS, Inc.

(Vieninteli dovanų atstovai JAV-se)

220 Park Ave. South (corner 18th Street)
New York, N.Y. 10003
Tel. 212-228-9547

arba į prie jo prisijungusias firmas:

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
716 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106
Tel.: 215 WA 5-3455
arba į bet kurį jų skyrių

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
45 West 45th Street, New York, N.Y. 10036
Tel.: 212 CI 5-7905
arba į bet kurį jų skyrių

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.
1776 Broadway, New York, N.Y. 10019
Tel.: 212 581-6590 581-7729
arba į bet kurį jų skyrių

NIEKO GERESNIO KAIP

LENKIŠKAS KUMPIS

Good Housekeeping GUARANTEES

trys garsios rūšys: KRAKUS, ATALANTA, TALA
gaunama dėžutėse nuo 2 iki 12 svarų.

JUOZO BANDŽIUKO BARAS IR RESTORANAS. Čia vaišinsiesi ir vaišinsi ne tik Amerikos veik visais gėrimais: alum, vynu ir dar stipresniais; gausi ir importuotų iš Europos ir kitų kraštų. — Jauki vieta susitikti, pasikalbėti ir džiaugtis gyvenimu su maloniais draugais. 110-12 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y. 11418; tel. 846-9286.

MEISTERIŠKA IR KULTŪRINGA NAMŲ APYVOKA

Pilnas namų apstatymas arba pavienis pasirinkimas papuošimui bet kuris baldas. — Šie ir daug kitų iš Vokietijos importuotų baldų miegamųjų apstatymui.

Vokiški importuoti baldai išimtinai gaunami

ADOLF SCHRAGER'S FURNITURE

336 East 86th Street — Tel. TR 9-0400
(Tarpe 1-mos ir 2-ros gatvių)
Mokėjimo sąlygos pagal pirkėjo pageidavimą

MOUNTAIN HIGH LODGE

Lietuviška vasarvietė Adirondack kalnuose. Gera ir nuošali vieta poilsiui su šeimomis ar pavieniui. Atskiros kabinos su virtuvėm. Moderniški miegami kambariai su asmeniškom voniom; maudymosi baseinas, teniso aikštė ir kiti žaidimai. Netoli nuo Lake George ir kitų ežerų. Geros aplinkybės žuvauti, pasigrožėti kalnų vaizdais ir pakvėpuoti kalnų oru. Visi maloniai kviečiami praleisti atostogas arba sustoti pernakvoti. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis: **PRANAS LEIKA, Athol, N.Y. 12810; tel. (518) NA 3-5750**

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL3-2923

ROUND THE CLOCK Automatic Telephone Answering & Recording Equipment — St. Albans Record Shop, 111-20 Farmers Blvd. Call 776-7897 ask for Miss Bernice Hinds

COMMERCIAL ALTERATIONS Refrigeration and Air Conditioned service Installation and Repairs — all work guaranteed Allan Blueford 294 Gates Ave Brooklyn, N.Y. Call 789-5246

COMPLETE HOME IMPROVEMENTS
10x16 Finished Basements for only $590 — Free estimates given — all work guaranteed. Call 212-654-1945 ask for Mr. Tony Ruggiero

HUNGARIAN KITCHEN superbly catered — authentic cuisine dining room for dinner weekdays 5-8:30, Fri. Sat. 5-9:30 Sunday 3 to 8:30 closed Tues. 312 Irvington Avenue South Orange N.J. For res call 201 762-5210 — Free parking in rear.

BRONCO CHARLIE'S Original Log Cabin Restaurant Montauk Highway Oakdale, L. I., N. Y. German-American cuisine, Sauerbraten and Dumplings our specialty . . . Table dHote from 12 to 3 o'clock, A la Carte from 12 to 10 PM. Bring your family to dinner, children's portions served, delicious homebaked pies & tarts. Open all year round. Plenty of parking space.

Delux Control Panel installed right over your bed. It controls lights, hi-fi, speakers and other electrical objects. All can be controlled right from the bed. For information call Robert Electric Repair, 962-2865. 58 W 126th Street, New York City.

GLOSSY PHOTOS
100, 8x10 — $9.95. Top quality Mounted 30x40 — $9.95 ea.; 40x60 — $14.95 ea. JOMARK LABS, 233 Robbins Lane Syosset, L.I. 11791.

TOM SOMERVILLE
LIGHT MOVING
Licensed and Bonded
All work done at reasonable rates
Call
499-7072 or MA 5-2532

CAR SIMONIZING
$9.95
WHILE YOU WAIT
Expert workers
By appointment — Call 493-9171

"Man and His World '68"
(90% of exhibits operating)
in Montreal, Canada
Stay at the Franciscan Fathers 50 room retreat house. 30 min. from Expo grounds.
RATES: $5 single, $7 double occupancy. Breakfast available.
Daily Bus to Expo Grounds
Write/Call
FRANCISCAN FATHERS
Chateauquay Hgts., P.Q., Canada
(514) 692-6711

PETIT PARIS MOTEL
A Family Place
10 minutes to Montreal Canada
Very nice double rooms $10
Call 514-429-7383 ask for MRS. AMOMB

ROOFERS (6)
Trowel. Flat work, Mechanics 30, also helpers. Call in person 7 to 8 A.M. — HANSEN 999 Atlantic Avenue Brooklyn.

Catskill Mountains Pinewood Lake housekeeping cottages 2 & 3 rooms all utilities private lake $55 $65 per week — special rates by month or season. Mrs. Emma Haun Neversink, New York 914-292-6199

CURNYNS Rainbow Room open 7 days a week convenient to all transportation. Plan your wedding dinner reception or similar function here up to 125 people. 238 St at White Plains Road Call FA 4-9876

JE VOUS AIME BOUTIQUE
For the Finest of Dresses, Perfumes and Gift Items
894 Second Avenue (Bet. 47-48 St.)
Open Mon to Fri 11-7 Sat to 5:30
— PL 2-1570 —

Kas norėtų skelbtis Darbininko puslapiuose skambinti:
GLenmore 2-2923

VASAROTOJŲ DĖMESIUI!

Geriausiai pailsėsit per atostogas garsiame CAPE COD kurorte — gražioje lietuviškoje Jansonų vasarvietės viloje

AUDRONĖ

87 EAST BAY RD. OSTERVILLE CAPE COD MASS. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

Atidaryta vasarojimui nuo birželio 22 d. Kreiptis: Vila AUDRONĖ, Mrs. Marija Jansonas, 87 East Bay Rd. Osterville Cape Cod, Mass. 02655; telef. 428-8425.

Visi mielai kviečiami atvykti!

Tel. (212) 441-3110 / 896-7743
BESTWAY TRAVEL AGENCY
Kelionės plačiame pasauly
WILLIAM R. BEST
84-14A Jamaica Avenue
Woodhaven, N.Y. 11421

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Džiaugsmą, poilsį ir sveikatą jums suteiks atostogos prie Adirondakų kalnų perlo —

LAKE GEORGE N. Y.

lietuvių SLYVYNŲ vasarvietėje

Blue Water MANOR

vienoje pirmaujančių visame Lake George rajone

KALNŲ oras, nuostabi gamta — ežeras vienas iš gražiausių pasaulyje su 300 salų ir krištoliniu vandeniu.

PATOGIOS patalpos, geras maistas.

SVEČIAMS NEMOKAMAI: nuosavas 500 pėdų pločio puikus pliažas, kasdieninės išvykos motorlaiviu, vandens ski (yra instruktoriai), įvairios valtys — irklinės, burinės, canoes ir kt. Maudymosi baseinas stikliniame pastate. Tenisas, ping-pong, kroketas ir tt. Vakarais salėje koncertai, vaidinimai, šokiai ir kt. pramogos.

IDEALI VIETA JAUNAVEDŽIAMS
Šalia vasarvietės išnuomojamos patalpos ir be maisto (su įrengtom virtuvėm).

Nuo New Yorko per 200 mylių. Iš New York Thruway Exit 24, į Northway 87 iki Lake George Village; iš ten 9N keliu 7 myl. į šiaurę. Vasarvietė skelbiama N. Y. Times ir Daily News sekmad. laidose.

Rezervacijų in informacijų reikalu kreiptis:

BLUE WATER MANOR
DIAMOND POINT, N. Y. Tel. (518) NH 4-5071

FAITH

Universali šermenineje laidotuvės yra tikėjimo paliudijimas.

universal
FUNERAL CHAPEL, INC.
52nd Street at Lexington Avenue
Ray Kerbelis, Dir.
PL 3-5300

PAMINKLAI STATOMI VISOSE KAPINĖSE

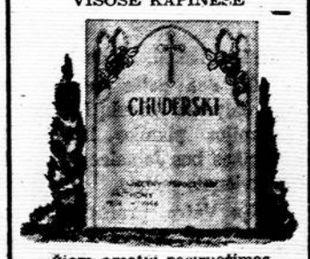

Šiam amatui pasiruošimas garantuoja tinkamą patarnavimą

HOLLANDER
CYPRESS CORPORATION
800 JAMAICA AVENUE
BROOKLYN, N.Y.
AP 7-2332

PEERLESS MEMORIALS
65-31 Grand Ave. Maspeth, N.Y.
DA 6-2123
W. Bielanski - C. Kardovich
E. Novak

GRAŽI DOVANA MOKYKLOS BAIGIMO PROGA

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemokantiem ar nedaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė išmokti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W.R. Schmalstieg. Išleido lietuviai pranciškonai Brooklyne. 479 psl., kietais viršeliais. Kaina 7 dol.

Labai naudingas priedas pradedantiems mokytis lietuvių kalbą: *Lithuanian Reader for Self-Instruction.* Parengė W. R. Schmalstieg ir A. Klimas. Kaina 1 dol.

Amens In Amber, Leonardo Andriekaus anglų kalba poezijos — eilėraščių knyga. Dail. T. Valiaus iliustracijos. D. Jonaitienės vertimas. Kietais viršeliais, kaina 4 dol. Gaunama Darbininko administracijoje.

Dainuojančiam jaunimui jau išėjo iš spaudos TEN GINTARELIAI — dainorėlis vienam, dviem ir trim balsam su fortepijono palyda. Muzika P. Matekūno. Redagavo komp. J. Žilevičius, išleido ALRK vargoninkų bei muzikų Sąjunga. Sąsiuvinis talpina 20 dainelių su gaidomis: Artojėlis, Aš tėvynei, Debesėliai, Dobilėliai, Į mokyklą, Kai ateina rudenėlis, Ku-ku, gegute, Kiški piški, Lietuvos dukra, Mano tėvelio akiniai, Mano laikraštukas, Mėlyni paukšteliai, Mūsų mokykla, Pasakėlė, Pirmoji pamoka, Tau, brangi tėvyne, Ten gintarėliai, Traukinys, Vasario Šešioliktoji, Žibutė. Kaina 2 dol. Gaunama Darbininko administracijoje.

Prenumeratoriai, pakeisdami savo adresą, prašomi administracijai pranešti ne tik naują, bet ir seną adresą. Taip pat neužmirškite pridėti pašto zip code numerio.

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

Povilas Vaitonis padėjo Hamiltonui laimėti Ontario komandines pirmenybes. Jis sudorojo baigminiam susitikime tarptautinį meistrą Gezą Fusterį (Toronto CCC), 1 lentoj. Šiose rungtynėse Hamiltonas nugalėjo Torontą, santykiu 4½:1½.

Ignas Žalys iš Montrealio, pakrovė 4½:1½ Toronto atvirose p-bėse. Pirmenybes laimėjo G. Fuster su 5½ tš: Buvo 68 dalyviai.

Prieš akis du stambūs įvykiai: JAV ir Kanados atviros pirmenybės. JAV p-bės įvyks rugpiūčio 11-23 d.d., Snowmass at Aspen, Colo. ir Kanados — rugpiūčio 24 - rugsėjo 2 d.d., Toronto universitete.

Darykime, kas įmanoma, kad žymesnieji mūsų šachmatininkai dalyvautų šiose pirmenybėse. Iš Chicagos ruošiasi vykti P. Tautvaišas, V. Palčiauskas, V. Karpuška ir kt. Iš Montrealio — Ignas Žalys.

12 žymiausių Amerikos didmeistrių ir meistrų sukviesta į Amerikos uždaras p-bes, liepos 14-31 d.d., New Yorke. Pakviesti: Fischer, Reshevsky, Evans, Benko, Rev. Lombardy, R. Byrne, Saidy, Bisguier, Addison, D. Byrne ir latvis Kalme.

Nauj. Anglijos "Junior" pirmenybės įvyks liepos 12-14 d.d., Bostone. Dalyvauti gali neturį 21 metų. Informuokitės pas K. Merkį telefonu 268-1282.

Ltn. Algis Makaitis, paviešėjęs pas tėvus, Norwood, Mass., išskrido į Vietnamą, karo tarnybai.

SPORTAS

PATIKSLINIMAS

Birželio 14 d. Darbininke (nr. 43, p. 7) sporto skyriuje paminint Vlado Adomavičiaus sukaktį, praslydo korektūros klaida. Parašyta: "Šį prisiminimų žiupsnelį kaip tik ir skiriu Jujai, jo 60 m. sukakčiai pagerbti."

Turėtų būti ne 60 m., bet 50 m. sukakčiai pagerbti.

RADIJO PROGRAMOS

Lietuvos Atsiminimų Radio Valanda NEW YORKE
šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 Kil. 97.9 Mg. Fm. Direktorius Dr. Jokūbas J. Stukas, 1016 Schleifer Rd. Hillside, N.J. 07205; tel. 201-289-6878.

Laisvės žiburys — NEW YORK — Lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105,9 FM banga. Vedėjai: Antanas Mažeika VI 5-6332 ir Romas Kezys TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE
VOKIŠKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros
Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai

Užeikite — įsitikinsite!

9 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 9

New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewoode: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astorijoje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801
Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushinge: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-8070

ATOSTOGOS PRANCIŠKONŲ SODYBOJE
Kennebunkport, Maine

- Jau priimamos rezervacijos į pranciškonų vasarvietę, kuri šiemet veiks nuo birželio 28. Pigios kainos, geras maistas, lietuviška aplinkuma, vėsus klimatas su Atlantu ir maudymosi baseinu sudaro labai palankias vasarojimui sąlygas.
- Registruojami taipgi ir berniukai į vasaros stovyklą, kuri prasidės birželio 28 ir tęsis iki liepos 26. Visų rūšių sportas, graži gamta kartu su lituanistinėmis pamokomis yra puiki vieta berniukams praleisti mėnesio atostogas.
- Stovyklos ir visos vasarvietės reikalais reikia rašyti: Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine 04046. Telefonas: (207) 967-2011, o nuo birželio 28 d. (207) 967-2771